

ปัญหาและเฉลยข้อสอบ

นักธรรม-ธรรมศึกษา ชั้นตรี-โท-เอก

ของ

สนามหลวงแผนกธรรม

ปีการศึกษา ๒๕๕๔

**ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
นักธรรมชั้นตรี-โท-เอก**

ของ

**สนามหลวงแผนกธรรม
ปีการศึกษา ๒๕๕๔**

กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดี ที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ทพมาน โปโย โหติ

ผู้ให้ ย่อมเป็นที่รัก.

อญ. ปญจก. ๒๒/๔๔

แต่งอธิบายให้สมเหตุสมผล อ้างสุภยิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และ
บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภยิตนั้นด้วย สุภยิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักรธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๑. บุพพการีและกตัญญูกตเวทิต์ได้แก่บุคคลเช่นไร ?
๑. บุพพการีได้แก่บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน
กตัญญูกตเวทิต์ได้แก่บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว และตอบแทน ฯ
๒. พระพุทธรเจ้าคือใคร ? ทรงสั่งสอนเป็นอัครรรย้อย่างไร ?
๒. คือท่านผู้สอนให้ประชุมชนประพฤติชอบด้วย กาย วาจา ใจตาม
พระธรรมวินัย ฯ
ทรงสั่งสอนเป็นอัครรรย คือผู้ปฏิบัติตามยอมได้ประโยชน์โดยสมควรแก่
ความปฏิบัติ ฯ
๓. เห็นผิดจากคลองธรรม คือเห็นอย่างไร ? จัดเข้าในทุจริตข้อไหน ?
๓. คือเห็นผิดจากความเป็นจริง เช่น เห็นว่า บุญบาปไม่มี บิดามารดา
ไม่มีพระคุณ เป็นต้น ฯ
จัดเข้าในมโนทุจริต ฯ

๔. รากเหง้าของอกุศลเรียกว่าอะไร? มีอะไรบ้าง? เพราะเหตุใดจึงควรละเสีย?

๔. เรียกว่า อกุศลมูล ๓

มี โสกะ โทสะ โมหะ ๓

เพราะเมื่ออกุศลมูลเหล่านี้มีอยู่ อกุศลอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่เกิดแล้ว ก็เจริญ มากขึ้น ๓

๕. ทุกข์ในอริยสัจ ๔ คืออะไร? เหตุให้เกิดทุกข์คืออะไร?

๕. คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ ๓

คือ ตัณหาความทะยานอยาก ๓

๖. อภินหังงเวกขณั์ชื่อว่า ควรพิจารณาทุก ๆ วันว่า เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ดังนี้ ผู้พิจารณาได้รับประโยชน์อย่างไร? จงอธิบาย

๖. ได้รับประโยชน์ คือ สามารถบรรเทาความพอใจรักใคร่ในของรักของชอบใจ และป้องกันความทุกข์โศกนัส ในเวลาเมื่อตนต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ๓

๗. อายตนะภายใน ๖ ได้แก่อะไรบ้าง?

๗. ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ๓

คิปปฎิบัติ

๘. คนชักชวนในทางฉิบหาย มีลักษณะอย่างไร ?
๘. มีลักษณะดังนี้
๑. ชักชวนค้มน้ำเมา
 ๒. ชักชวนเที่ยวกลางคืน
 ๓. ชักชวนให้มัวเมาในการเล่น
 ๔. ชักชวนเล่นการพนัน ฯ
๙. ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้เรียกว่าอะไร ? มีอะไรบ้าง ?
๙. เรียกว่า สังคหวัตถุ ฯ มี
๑. ทาน ให้ปันสิ่งของของตนแก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน
 ๒. ปิยวาจา เจรจาวาจาที่อ่อนหวาน
 ๓. อัถถจริยา ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
 ๔. สมานัตตตา ความเป็นคนมีตนเสมอไม่ถือตัว ฯ

๑๐. อุบาสกอุบาสิกา ได้แก่บุคคลเช่นไร? การค้าขายที่ห้ามอุบาสกอุบาสิกาประกอบ คืออะไรบ้าง?

๑๐. ได้แก่ กฤหัสถ์ผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ฯ

คือ

๑. ค้าขายเครื่องประหาร

๒. ค้าขายมนุษย์

๓. ค้าขายสัตว์เป็นสำหรับฆ่าเพื่อเป็นอาหาร

๔. ค้าขายน้ำเมา

๕. ค้าขายยาพิษ ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ นักธรรมชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันเสาร์ ที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๑. ประชาชนในชมพูทวีป มีกี่จำพวก? จำพวกไหนบ้าง?
๑. มี ๒ จำพวก คือ
 ๑. มลิกกะ เจ้าของถิ่นเดิม
 ๒. อริยกะ พวกอพยพมาใหม่ ๆ(หรือจะตอบว่า มี ๔ จำพวก หรือวรรณะ ๔ ก็ได้)
๒. เมื่อพระมหาบุรุษมีพระชนมายุได้ ๓ ปี ๑๖ ปี ๒๕ ปี มีเหตุการณ์สำคัญเกิดแก่พระองค์อะไรบ้าง?
๒. เมื่อพระชนมายุได้ ๓ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้ขุดสระโปกขรณี ๓ สระ ในพระราชวัง ให้เป็นที่เล่นสำราญแก่พระองค์
เมื่อพระชนมายุได้ ๑๖ ปี พระราชบิดาตรัสสั่งให้สร้างปราสาท ๓ หลัง เพื่อเป็นที่เสด็จอยู่ใน ๓ ฤดู และตรัสขอพระนางยโสธรามาอภิเษกเป็นพระชายา
เมื่อพระชนมายุได้ ๒๕ ปี ได้พระโอรสนามว่าพระราहुลกุมาร และเสด็จออกบรรพชา ฯ

๓. พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ณ ที่ไหน? ผู้ที่รู้เห็นเป็นพยานในเรื่องนี้คือใคร?
๓. ณ ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ ๑
คือ พระปัญจวัคคีย์ ๑
๔. พระมหาบุรุษได้ทรงศึกษาในสำนักอาฬารดาบสและอุทกดาบสจนจบวิชาความรู้ของอาจารย์ การที่กล่าวว่า พระองค์ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง โดยไม่มีใครเป็นครูอาจารย์ นั้นเพราะเหตุใด?
๔. เพราะความรู้ที่เรียนในสำนักดาบสทั้ง ๒ นั้น เป็นโลกียธรรม ส่วนความรู้ที่ตรัสรู้นั้น เป็นโลกุตระธรรมที่ไม่มีใครรู้มาก่อน ๑
๕. พระอัญญาโกณฑัญญะได้ชื่อว่าเป็นปฐมสาวก เพราะเหตุใด?
๕. เพราะได้ฟังธรรมจักกัปปวัตตนสูตร จนได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นองค์แรก ๑
๖. คำว่า “ที่นี้วุ่นวายหนอ ที่นี้ขัดข้องหนอ” เป็นคำอุทานของใคร? ความวุ่นวายขัดข้องนั้นสงบลงได้อย่างไร?
๖. ของยสกุลบุตร ๑
ได้โดยการฟังพระธรรมเทศนา อนุปัปพิกถาและอริยสัจ ๔ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโปรด ๑

๓. สถานที่ต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับพระบรมศาสดาอย่างไร ?

๑. ลุมพินีวัน

๒. อสิปัตตมฤคทายวัน

๓. ลัทธิวัน

๔. เวฬุวัน

๕. ศาลวัน

๑. ลุมพินีวัน เป็นสถานที่ประสูติ

๒. อสิปัตตมฤคทายวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์

๓. ลัทธิวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าพิมพิสารและ
บริวารจนสำเร็จเป็นพระโสดาบัน

๔. เวฬุวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์

๕. ศาลวัน เป็นสถานที่ทรงแสดงมรรคมืองค์แปดแก่สุภทัตปริพาชก และ
เป็นสถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ฯ

๔. อูปารหบุคคล คือบุคคลเช่นไร ? ได้แก่ใครบ้าง ?

๔. คือ บุคคลที่ควรแก่การบรรจุอัฐิธาตุไว้ในสถูปเพื่อเป็นที่กราบไหว้
สักการบูชา ฯ

ได้แก่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก
และพระเจ้าจักรพรรดิราช ฯ

ศาสนพิธี

๕. ปาฏิบุคลิกทานต่างจากสังฆทานอย่างไร ?

๕. ปาฏิบุคลิกทาน คือ ทานที่ถวายเจาะจงเฉพาะพระรูปนั้นรูปนี้ ส่วนสังฆทาน คือ ทานที่ถวายไม่เจาะจงพระรูปใด มอบเป็นของกลาง เจาะจงสงฆ์ ฯ

๑๐. จงเขียนคำอาราธนาพระปริตร มาดู

๑๐. วิปตุติปฏิพาหยา	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพทุกฺขวินาสาย	ปริตฺตํ พุรฺธ มงฺคลํ ฯ
วิปตุติปฏิพาหยา	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพทุกฺขวินาสาย	ปริตฺตํ พุรฺธ มงฺคลํ ฯ
วิปตุติปฏิพาหยา	สพฺพสมฺปตฺตีสัทฺธิยา
สพฺพโรควินาสาย	ปริตฺตํ พุรฺธ มงฺคลํ ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักเรียนชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันอาทิตย์ ที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๑. พระภิกษุผู้รักษาพระวินัยดีโดยถูกต้องแล้ว ย่อมได้อานิสงส์อะไร?
๑. ย่อมได้อานิสงส์ คือ ความไม่ต้องเดือดร้อนใจ ๆ

๒. สิกขา สิกขาบท และอาบัติ ได้แก่อะไร ?
๒. สิกขา ได้แก่ ข้อที่ภิกษุควรศึกษา มี ๓ อย่าง คือ สีสิกขา จิตตสิกขา และปัญญาสิกขา
สิกขาบท ได้แก่ พระบัญญัติมาตราหนึ่ง ๆ
อาบัติ ได้แก่ โทษที่เกิดเพราะความละเมิดในข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ๆ

๓. อากาโรภิกษุจะต้องอาบัติ มีอะไรบ้าง ?
๓. มี ต้องด้วยไม่ละอาย ๑ ต้องด้วยไม่รู้ว่าจะป็นอาบัติ ๑
ต้องด้วยสงสัยแล้วขึ้นทำ ๑ ต้องด้วยสำคัญว่าควรในของที่ไม่ควร ๑
ต้องด้วยสำคัญว่าไม่ควรในของที่ควร ๑ ต้องด้วยลืมสติ ๑ ๆ

๔. ครุฑาบัตติ ที่แก้ไขได้ก็มี ที่แก้ไขไม่ได้ก็มี ที่แก้ไขได้ได้แก้เอาบัตติอะไร
ที่แก้ไขไม่ได้ได้แก้เอาบัตติอะไร ?
๔. ที่แก้ไขได้ ได้แก้เอาบัตติสังฆาทิเสส
ที่แก้ไขไม่ได้ ได้แก้เอาบัตติปาราชิก ฯ
๕. ภิกษุแกล้งฆ่าสัตว์ให้ตาย ต้องอาบัตติอะไร ?
๕. ฆ่ามนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัตติปาราชิก
ฆ่าอมมนุษย์ให้ตาย ต้องอาบัตติอุลลัจฉัย
ฆ่าสัตว์เดรัจฉานให้ตาย ต้องอาบัตติปาจิตติย ฯ
๖. ไตรจีวรประกอบด้วยผ้าอะไรบ้าง? ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวร ต้องปฏิบัติ
อย่างไร ?
๖. ประกอบด้วย ผ้าสังฆาฏิ ผ้าอุตตราสงค์ และผ้าอังตราวาสก ฯ
ต้องสละไตรจีวรผืนที่อยู่ปราศจากนั้น แล้วแสดงอาบัตตินิสัสัคคิยาปาจิตติย
เมื่อได้รับผ้ากลับคืนมาแล้ว ต้องอธิษฐานใหม่ ฯ

๓. จงให้ความหมายของคำต่อไปนี้

๑. อติเรกจิวร ๒. จีวรกาล ๓. อนุปสัมบัน

๓. ๑. อติเรกจิวร หมายถึงจิวรที่ไม่ใช่จิวรอธิษฐาน

๒. จีวรกาล หมายถึงคราวที่เป็นฤดูถวายจิวร (คืออยู่จำพรรษาแล้ว

ถ้าไม่ได้กรานกฐิน นับแต่วันปวารณาไป ๑ เดือน

ถ้าได้กรานกฐิน เพิ่มออกไปอีก ๔ เดือนในฤดูหนาว)

๓. อนุปสัมบัน หมายถึงบุคคลที่มีใช้ภิกษุ ฯ

๔. เกสซ์ ๕ ไม้แก่อะไรบ้าง ? ภิกษุรับประเคนแล้วเก็บไว้ฉันได้กี่วัน
เป็นอย่างไร ?

๔. ไม้แก่อะไรบ้าง เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ฯ

เก็บไว้ได้ ๗ วัน ฯ

๕. ภิกษุฉันพลาดทำกิจอื่นพลาด จะต้องอาบัติอะไรหรือไม่ ?

๕. ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ

๑๐. อธิกรณ์ คืออะไร ? การตัดสินอธิกรณ์ตามเสียงข้างมาก เรียกว่าอะไร ?

๑๐. คือ เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วจะต้องจัดต้องทำ ฯ

เรียกว่าเขภุยยติกา ฯ

ปัญหาวิชาเรียงความแก้กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันจันทร์ ที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

อภุคสุมี ทาน์ ททตม์

อภุคัม ปุณฺณํ ปวทุตติ

อภุคัม อายุ จ วมุโณ จ

ยโส กิตติ สุขัม พล.

เมื่อให้ทานในวัดอุอันเลิศ บุญอันเลิศ อายุวรรณะยศเกียรติสุขและ
กำลังอันเลิศ ก็เจริญ.

(พุทธ)

พ. อิติ. ๒๕/๒๕๕

แต่ขอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบไม่น้อยกว่า
๒ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วย ห้ามอ้างสุภาษิตซ้ำซ้อนกัน แต่
จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้สนิทติดต่อ
สมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักธรรมชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันอังคาร ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ในอริยบุคคล ๒ พระเสขะผู้ยังต้องศึกษา คือศึกษาเรื่องอะไร?
ผู้ศึกษากำลังสอบธรรมอยู่นี้เรียกว่าพระเสขะได้หรือไม่?
๑. คือศึกษา ในอธิศีล ในอธิจิต และในอธิปัญญา อีกอย่างหนึ่งหมายถึง
ต้องศึกษาและต้องปฏิบัติเพื่อมรรคผลเบื้องสูงขึ้นไป ๆ
ยังเรียกว่าพระเสขะไม่ได้ ถ้าไม่ใช่พระอริยบุคคล ๘ จำพวกเบื้องต้น ๆ
๒. มหาภูตรูปและอุปาทายรูปคืออะไร?
๒. มหาภูตรูป คือ รูปใหญ่ ได้แก่ธาตุ ๔ มี ปฐวี อาโป เตโช วาโย
อุปาทายรูป คือรูปอาศัยมหาภูตรูปนั้น ๆ
๓. ไตรวิภวัญจะ อันได้แก่ กิเลสวิภวัญจะ กัมมวิภวัญจะ วิปากวิภวัญจะ มีสภาพ
เกี่ยวเนื่องวนกันไปอย่างไร? ตัดให้ขาดได้ด้วยอะไร?
๓. อย่างนี้ คือ กิเลสเกิดขึ้นแล้วให้ทำกรรม ครั้นทำกรรมแล้ว ย่อมได้รับ
วิปากแห่งกรรม เมื่อได้รับวิปาก กิเลสก็เกิดขึ้นอีก วนกันไปอย่างนี้ ๆ
ได้ด้วยอรหัตตมรรคญาณ ๆ

๔. เมตตากับปรานีมีความหมายต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร? และอย่างไรหน
ก่าจัดวิตกอะไร ?
๔. เมตตาทหมายถึงความรักใคร่หรือความหวังดี ปรานีหมายถึงความปรารถนาให้
ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์เข้าลักษณะแห่งกรุณา ฯ เมตตาก่าจัดพยาบาทวิตก
ปรานีก่าจัดวิหิงสาวิตก ฯ
๕. ทักขินา คืออะไร? ทักขินานั้น จะบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ ในฝ่ายทายก
และในฝ่ายปฏิบัติทักขินานั้น มีอะไรเป็นเครื่องหมาย ?
๕. คือ ของทำบุญ ฯ
ทักขินาจะบริสุทธิ์ มีศีลมีกัลยาณธรรมเป็นเครื่องหมาย ทักขินาจะไม่บริสุทธิ์
มีทุศีลมีบาปธรรมเป็นเครื่องหมาย ฯ
๖. บทนมัสการพระธรรมว่า สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม ธมฺมํ นมสฺสามิ
ข้าพเจ้านมัสการพระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว
ที่ว่า ตรัสดีแล้ว นั้นมีอธิบายอย่างไร ?
๖. มีอธิบายอย่างนี้คือ ดีทั้งในส่วนปริยัติและดีทั้งในส่วนปฏิบัติ ในส่วนปริยัติ
ได้ชื่อว่าดีเพราะตรัสไม่วิปริต เพราะแสดงข้อปฏิบัติโดยลำดับกัน
มีความไพเราะในเบื้องต้น ท่ามกลาง ที่สุด พร้อมทั้งอรรถทั้งพยัญชนะ
บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง ในส่วนปฏิเวธนั้น
ได้ชื่อว่าดี เพราะปฏิบัติกับพระนิพพานย่อมสมควรแก่กันและกัน ฯ

๓. พระพุทธคุณว่า อรหิ์ ใช้เป็นคุณบทของพระสาวกได้ด้วยหรือไม่ ?
ถ้าได้ จะมีคำอะไรมาประกอบร่วมด้วย เป็นเครื่องหมายให้รู้ว่าเป็นคุณบท
ของพระศาสดาหรือของพระสาวก ?
๔. ได้๑ สำหรับพระศาสดา ใช้ว่า อรหิ์ สมมาสมพุทฺโธ แปลว่า พระอรหันต์
ผู้ตรัสรู้ชอบเอง สำหรับพระสาวกใช้ว่า อรหิ์ จินาสโว แปลว่า
พระอรหันต์ผู้มีอาสวะสิ้นแล้ว ๑
๕. คำว่า พระสงฆ์ ในบทสังฆคุณนั้น ท่านประสงค์บุคคลเช่นไร ?
จงจำแนกมาดู
๖. ท่านประสงค์พระอริยบุคคล ๔ คู่ ๘ บุคคล ซึ่งล้วนแต่ท่านผู้ที่ตั้งอยู่ใน
มรรคผลทั้งสิ้น คือ พระโสดาปัตติมรรค พระโสดาปัตติผล คู่ ๑
พระสกทาคามีมรรค พระสกทาคามีผล คู่ ๑
พระอนาคามีมรรค พระอนาคามีผล คู่ ๑
พระอรหัตมรรค พระอรหัตผล คู่ ๑ ๑
๗. พระบาลีว่า “อวิชฺชาปจฺจยา สงฺขารา” เพราะอวิชาเป็นปัจจัย จึงมีสังขาร
ดังนี้ คำว่า สังขารหมายถึงอะไร ? ได้แก่อะไรบ้าง ?
๘. หมายถึงสภาพผู้ปรุงแต่ง ๑
ได้แก่ ๑. ปุญฺญาภิสังขาร อภิสังขารคือบุญ
๒. อปุญฺญาภิสังขาร อภิสังขารคือบาป
๓. อเนญฺชาภิสังขาร อภิสังขารคืออเนจฺชา ๑

๑๐. ทุจริต คืออะไร ? อนันตริยกรรมกับสมบัติ ๘ เป็นทุจริตฝ่ายกุศล หรืออกุศล ?

๑๐. คือ กรรมหนัก ๆ

อนันตริยกรรม เป็นทุจริตฝ่ายอกุศล

สมบัติ ๘ เป็นทุจริตฝ่ายกุศล ๆ

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันพุธ ที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระอัญญาโกณฑัญญะสำเร็จเป็นพระอรหันต์หลังจากบวชเป็นพระภิกษุแล้วกี่วัน ? สำเร็จเพราะฟังพระธรรมเทศนาชื่ออะไร ?
๑. ๕ วัน ฯ ชื่อ อนัตตลักขณสูตร ฯ
๒. ภิกษุผู้รัตตัญญู ย่อมมีคุณสมบัติเช่นไร จึงพ้นจากคำตำหนิว่า โทเพราะกินข้าว เฒ่าเพราะบวชนาน ?
๒. ย่อมเป็นผู้เก่าแก่ ได้พบเห็นและสันตติในกิจการของคณะ ย่อมอาจจัด อาจทำให้สำเร็จด้วยตนเองหรือบอกเล่าแนะนำผู้อื่น เป็นเจ้าแบบเจ้าแผนดุษ ผู้รักษาคถาถึงพิสด ฯ
๓. พระพุทธองค์ทรงแสดงอนุปุปพิภิกขาแก่ใครเป็นคนแรก ? อนุปุปพิภิกขานั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร ?
๓. แสดงแก่ยสกุณฑบุตรเป็นคนแรก ฯ กล่าวพรรณนาทานการให้ แล้วพรรณนา ศิลความรักภายาจาเรียบร้อย พรรณนาสวรรค์คือกามคุณที่บุคคลใคร ซึ่งจะพึงได้พึงถึงด้วยกรรมอันดีคือทานและศีล พรรณนาโทษแห่งกาม และพรรณนาอานิสงส์แห่งความออกไปจากกาม ฯ

๔. พระสารีบุตรได้รับการสรรเสริญว่าเป็นผู้กตัญญูทเวที จงเล่าเรื่องมาประกอบ
สัก ๑ เรื่อง เพื่อยืนยันคำกล่าวนี้

๔. (ให้ตอบเพียง ๑ เรื่อง)

เรื่องที่ ๑ พระสารีบุตรนับถือพระอัสสชิเป็นอาจารย์ เมื่ออาจารย์อยู่ใน
ทิศใด ก่อนจะนอน ท่านจะนมัสการและนอนหันศีรษะไปทางทิศนั้น ๆ

เรื่องที่ ๒ ราชพราหมณ์เสียใจมีร่างกายซูบซีด เพราะไม่ได้อุปสมบทตาม
ปรารถนา พระศาสดาทรงทราบความแล้วตรัสถามภิกษุทั้งหลายว่า มีใคร
ระลึกถึงอุปการะของราชาได้บ้าง, พระสารีบุตรทูลว่า ราชพราหมณ์
เคยถวายภิกษาแก่ท่านทัพพีหนึ่ง พระศาสดาตรัสสรรเสริญว่าเป็นผู้กตัญญู
ดีนัก อุปการะเพียงเท่านี้ก็ยิ่งจำได้ ๆ

๕. ความเห็นว่าพระชีณาสพตายแล้วดับสูญ เป็นความเห็นผิด ความเห็นที่
ถูกต้องเป็นอย่างไร ?

๕. ความเห็นที่ถูกต้องว่า พระชีณาสพตายแล้ว รูป เวทนา สัญญา สังขาร
วิญญาณ ที่ไม่เที่ยงดับไป ๆ

๖. พระมหากัสสปะได้รับอุปสมบทแล้วนานเท่าไรจึงบรรลุพระอรหัต ?

พระโอรฆทชื่อว่า “เราจะไม่ละสติที่ไปในกาย คือพิจารณาร่างกายเป็น
อารมณ์” สงเคราะห์เข้าในธรรมข้อใดบ้าง ?

๖. ๘ วัน ๆ

สงเคราะห์เข้าใน กายคตาสติ และ วิปัสสนาญาณ เป็นต้น ๆ

๓. พระสาวกผู้แสดงความไม่ต่างกันแห่งวรรณะ ๔ เหล่า คือใคร ?
แสดงแก่ใคร ? ที่ไหน ? พระสูตรนั้นชื่ออะไร ?
๓. พระมหากัจจายนะเป็นผู้แสดง ฯ
แก่พระเจ้ามรุตราช อวันตีบุตร ฯ
ที่คันทวัน แขวงมรุตราชธานี ฯ
สูตรนั้นชื่อว่า มรุตสูตร ฯ
๘. อาจารย์ผู้ผูกปัญหาให้ศิษย์ ๑๖ คนไปทูลถามพระพุทธเจ้า ชื่ออะไร ?
ทั้งอาจารย์และศิษย์ฟังพุทธพยากรณ์แล้วได้บรรลุผลอะไร ?
๘. พราหมณ์พาวรี ฯ
ปิงคิยมาณพได้ดวงตาเห็นธรรม ฯ
ศิษย์อีก ๑๕ คน ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ ฯ ส่วนอาจารย์ได้บรรลุเสขภูมิ ฯ

ศาสนพิธี

๕. วันเทโวโรหณะ คือวันอะไร ?
เนื่องด้วยวันนั้น มีบุญพิธีอะไรที่ทำกันมาจนถึงบัดนี้ ?
๕. คือ วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลก หลังจากเสด็จขึ้นไปจำพรรษา
ในดาวดึงส์พิภพถ้วนไตรมาส โบราณเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันพระเจ้า
เปิดโลก ฯ
มีการทำบุญตักบาตรแด่พระพุทธเจ้าพร้อมทั้งพระสงฆ์ จนเป็นประเพณีทำบุญ
ตักบาตรที่เรียกว่า ตักบาตรเทโวโรหณะ มาจนถึงปัจจุบันนี้ ฯ

๑๐. วิหารทานคาถา ซึ่งเป็นบทอนุโมทนาพิเศษ เริ่มต้นด้วย สี่คำ อัญหํ
ปฏิบัติ ฯลฯ นิยมใช้สวดเมื่อใด ?
๑๐. เมื่อทวยภควายเสนาสนะมี โบสถ์ วิหาร กุฏิ เป็นต้น ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักเรียนชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ภิขุผู้ปฏิบัติพระวินัยส่วนอกิสมจารให้ไ้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีงาม จะต้องปฏิบัติอย่างไร ?
๑. จะชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีงาม ต้องปฏิบัติโดยสายกลาง คือไม่ถือเคร่งครัดอย่างมงาย จนเป็นเหตุทำตนให้ลำบากเพราะเหตุธรรมเนียมเล็ก ๆ น้อย ๆ อันขัดต่อกาลเทศะ และไม่สะเพร้ามักง่าย ละเลยต่อธรรมเนียมของภิขุ จนถึงทำตนให้เป็นคนเลวทราม ฯ
๒. เปลือยกายอย่างไรต้องอาบัติถุลลัจจัย ? อย่างไรต้องอาบัติทุกกฏ ?
๒. เปลือยกายเป็นวัตรเอาอย่างเคียรถีย์ ต้องอาบัติถุลลัจจัย ฯ
เปลือยกายทำกิจแก่กัน เช่นไหว้ รับไหว้ ทำบริกรรม ให้ของ รับของ และเปลือยกายในเวลาฉัน ในเวลาดื่ม ต้องอาบัติทุกกฏ ฯ
๓. ในบาติแสดงเหตุณิสัยจะระงับจากอุปชฌาย์ไว้เท่าไร ? อะไรบ้าง ?
๓. แสดงไว้ ๕ ประการ ฯ
คือ อุปชฌาย์หลีกไปเสีย ๑ ลีกลีเสีย ๑ ตายเสีย ๑ ไปเข้าริตเคียรถีย์ ๑ สั้งบังคับ ๑ ฯ

๔. ภิกษุผู้ได้ชื่อว่า วตฺตสมฺปนฺโน ผู้ถึงพร้อมด้วยวัตร วัตรคืออะไร ? มีอะไรบ้าง ?
๔. วัตรคือแบบอย่างอันภิกษุควรประพฤติในกาลนั้น ๆ ในที่นั้น ๆ ในกิจนั้น ๆ แก่บุคคลนั้น ๆ ๑
- มี ๑. กิจวัตร ว่าด้วยกิจอันควรทำ
๒. จริยวัตร ว่าด้วยมารยาทอันควรประพฤติ
๓. วิธวัตร ว่าด้วยแบบอย่าง ๑
๕. การระ คืออะไร ? การลุกขึ้นยืนรับเป็นกิจที่ผู้น้อยพึงทำแก่ผู้ใหญ่ แต่ควรเว้นในเวลาเช่นใดบ้าง ?
๕. คือ กิริยาที่แสดงอาการอ่อนน้อมโดยสมควรแก่กาล สถานที่ กิจ และ บุคคล ๑
- ควรเว้นในเวลานั่งอยู่ในสำนักของผู้ใหญ่ ไม่ลุกรับผู้น้อยกว่าท่าน ในเวลานั่งเข้าแถวในบ้าน ในเวลาเข้าประชุมสงฆ์ในอาราม ๑
๖. ในวัดที่ไม่มีภิกษุผู้ทรงจำปาติโมกข์ได้จนจบ ถึงวันอุโบสถ สวดเท่าที่จำได้ แล้วชักสุตบท (สวดย่อ) โดยอ้างว่าเกิดเหตุฉุกเฉิน ถูกต้องหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?
๖. สวดปาติโมกข์ย่ออันนั้น ถูกต้องแล้ว แต่จะอ้างว่าสวดย่อเพราะเกิดเหตุฉุกเฉินนั้น ไม่ถูกต้อง ๑
- เพราะการสวดย่อเนื่องจากจำได้ไม่หมด ทรงอนุญาตไว้แผนกหนึ่งต่างหาก ไม่จัดเข้าในเหตุฉุกเฉิน ๑๐ ประการ ๑

๓. สภาคาบัตติ คืออาบัติเช่นไร? ภิกษุต้องสภาคาบัตติ จะพึงปฏิบัติอย่างไร?
๓. คือ อาบัติที่ภิกษุต้องวัตถุเดียวกัน เพราะล่วงละเมิดสิกขาบทเดียวกัน ๑ เมื่อภิกษุต้องสภาคาบัตติ ห้ามไม่ให้แสดงอาบัตินั้นต่อกัน ห้ามไม่ให้รับอาบัติของกัน ให้แสดงในสำนักภิกษุอื่น ถ้าสงฆ์ต้องสภาคาบัตติทั้งหมด ต้องส่งภิกษุรูปหนึ่งไปแสดงในที่อื่น ภิกษุที่เหลือจึงแสดงในสำนักของภิกษุนั้น ๑
๔. ภิกษุได้รับการสรรเสริญว่า กุลปสาทโก ผู้ยังตระกูลให้เสื่อมใส กับภิกษุ ผู้ได้รับการตำหนิว่า กุลทูลโก ผู้ประทุษร้ายตระกูล เพราะมีความประพฤติเช่นไร?
๔. ภิกษุผู้ได้รับการสรรเสริญว่า กุลปสาทโก เพราะถึงพร้อมด้วยอาจารย์ ไม่ทอดตนเป็นคนสนิทของสกุลโดยฐานเป็นคนแล้ว ไม่รุกรานตัดรอนเขา แสดงเมตตาจิต ประพฤติพอดีพองาม ทำให้เขาเสื่อมใสนับถือตน ส่วนภิกษุผู้ได้รับการตำหนิว่า กุลทูลโก ผู้ประทุษร้ายสกุล เพราะประพฤติให้เขาเสียศรัทธาเสื่อมใส ประจบเขาด้วยกิริยาทำตนอย่างคฤหัสถ์ ให้ออกน้าแก่สกุลอย่างคฤหัสถ์เขาทำกัน ยอมตนให้เขาใช้สอย หรือด้วยอาการเอาเปรียบโดยเชิงให้สิ่งของเล็กน้อยด้วยหวังได้มาก ๑

๘. ผ้าบริการโถง ได้แก่ผ้าเช่นไร? การอธิษฐานด้วยกายกับการอธิษฐานด้วยวาจาต่างกันอย่างไร?

๘. ได้แก่ ผ้าที่ไม่ใช่ของใหญ่ถึงกับนุ่งห่มได้ เช่นผ้ากรองน้ำ ถูบาศร ย่าม ฯ การอธิษฐานด้วยกาย คือ การใช้มือจับหรือลูบบริการที่จะอธิษฐานแล้ว ทำความผูกใจตามคำอธิษฐานนั้น ๆ ส่วนการอธิษฐานด้วยวาจา คือ การเปล่งคำอธิษฐานนั้น ๆ ไม่ถูกของด้วยกายก็ได้ ฯ

๑๐. ผ้าต่อไปนี้ คือ สังฆาฏิ อันตราสก นิสีทนะ ผ้าอาบน้ำฝน ผ้าเช็ดปาก ผ้าถูบาศร ผืนใดที่ทรงอนุญาตให้อธิษฐานได้เพียงผืนเดียว?

๑๐. สังฆาฏิ นิสีทนะ อันตราสก และผ้าอาบน้ำฝน ฯ

กระทู้ธรรม นักธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันจันทร์ ที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

อนุนโท พลโท โหติ วตุลโท โหติ วณุลโท
ยานโท สุขโท โหติ ทิปโท โหติ จกขุโท.

ผู้ให้ข่าว ชื่อว่าให้กำลัง ผู้ให้ผ้า ชื่อว่าให้ผิวพรรณ ผู้ให้ยานพาหนะ
ชื่อว่าให้ความสุข ผู้ให้ประทีปโคมไฟ ชื่อว่าให้จักขุ.

(พุทธ)

ถ. ศ. ๑๕/๔๔.

แต่ขออธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภายิตอื่นมาประกอบ
ไม่น้อยกว่า ๓ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภายิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภายิต
ซ้ำซ้อนกัน แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ ไม่ห้าม สุภายิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความ
ให้สนิทติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม นักธรรมชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันอังคาร ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓

๑. สัทธรรมปฏิรูป คืออะไร ? เกิดขึ้นจากอะไร ?
๑. คือ สัทธรรมชนิดที่ปลอมหรือเทียม ไม่ใช่สัทธรรมแท้ ๆ
เกิดขึ้นจากความเห็นผิดหรือเข้าใจผิดของผู้เรียบเรียง เมื่อเรียบเรียงไปแม้ผิด
ก็หาไม่รู้ ด้วยเข้าใจว่าของตนถูก แล้วได้นำมาปนไว้ในสัทธรรมที่แท้ ๆ
๒. บทพุทธเทศว่า เอต ปสุตติมฺ โลกํ ซึ่งแปลว่า สูททั้งหลายจงมาดูโลกนี้
พระศาสดาตรัสชวนให้มาดูโลกโดยมีพระประสงค์อย่างไร ?
๒. ทรงมีพระประสงค์จะทรงปลุกใจพวกเราให้ยังเห็นซึ่งลงไปถึงคุณโทษประโยชน์
มิใช่ประโยชน์แห่งสิ่งนั้น ๆ อันคุมเข้าเป็นโลก จะได้ไม่ตื่นเต็นไม่ติดใน
สิ่งนั้น ๆ รู้จักละสิ่งที่ เป็นโทษ ไม่ข้องติดอยู่ในสิ่งที่ เป็นคุณ ๆ
๓. ทุกข์ประจำสังขารกับทุกข์จร ต่างกันอย่างไร ?
๓. ทุกข์ประจำสังขาร เป็นทุกข์ที่ต้องมีแก่คนทุกคน ไม่สามารถจะ
หลีกเลี่ยงพ้น ได้แก่ ความเกิด ความแก่ ความตาย
ส่วนทุกข์จรเป็นทุกข์ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ได้แก่ โสกะ ปรีทาะ
ทุกกะ โทมนัส อุปายาส ประจวบด้วยคนหรือสิ่งอันไม่เป็นที่รัก
พรากจากคนหรือสิ่งอันเป็นที่รัก ปรารถนาไม่ได้สมหวัง ๆ

๔. ในวิมุตติ ๕ วิมุตติใดจัดเข้าใน อริยมรรค อริยผล นิพพาน ?
๔. สมุจเฉทวิมุตติ จัดเข้าใน อริยมรรค
 ปฏิปัสสัทธิวิมุตติ จัดเข้าใน อริยผล
 นิสสรณวิมุตติ จัดเข้าใน นิพพาน ฯ
๕. จงจัดมรรค ๘ เข้าในวิสุทธิ ๗ มาดู
๕. สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ จัดเข้าในสี่วิสุทธิ
 สัมมาวาชามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ จัดเข้าในจิตตวิสุทธิ
 สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ จัดเข้าใน ทิฐิวินิวิสุทธิ กังขาวิตรณวิสุทธิ
 มัคคามัคคญาณทัสสนวิสุทธิ ปฏิปทาญาณทัสสนวิสุทธิ ญาณทัสสนวิสุทธิ ฯ
๖. พระศาสดาทรงสอนภิกษุโดยยกเอาเรื่องมาเป็นอุปมาว่า ติณฺจ ภิกขุ อิมํ
 นาวํ สิตฺตํ เต ลหุเมสุตฺติ แปลว่า ภิกษุ เธอจงวิดเรือนี้
 เรืออันเชอวิดแล้วจักพลันถึง มีอธิบายโดยย่อว่าอย่างไร ?
๖. มีอธิบายโดยย่อว่า เรือ หมายถึงอรรถภาพ วิดเรือ คือวิดน้ำที่รั่วเข้าในเรือ
 ซึ่งหมายถึงการบรรเทากิเลสและบาปกรรม ที่ไหลเข้ามาท่วมทับจิตใจ
 ให้บางเบา จนขจัดได้ขาด เมื่ออรรถภาพนี้เบา ก็จักปฏิบัติเพื่อไปสู่พระนิพพาน
 ได้เร็ว ฯ

๓. กัมมัฏฐานต่อไปนี้เป็น กสิณ จตุราศูรวัตถานะ พุทธานุสสติ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถูกนิเวศน์ข้อใดครอบงำ ?
๓. กสิณ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถูกอุทธรจกุกุจะครอบงำ
 จตุราศูรวัตถานะ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถูกวิจิจจนาครอบงำ
 พุทธานุสสติ เป็นที่สบายแก่คนผู้มักถูกดินมิทระครอบงำ ฯ
๔. ในอรกสูตร กล่าวไว้ว่า ชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายเปรียบเหมือนหยาดน้ำค้างดังนี้ มีอธิบายอย่างไร ? และที่กล่าวไว้เช่นนั้นนั้นมีประโยชน์อย่างไร ?
๔. มีอธิบายว่า ธรรมดาหยาดน้ำค้างที่จับอยู่ตามยอดหญ้า เมื่อถูกแสงอาทิตย์ในเวลาเช้า ก็พลันจะเหือดแห้งหายไป ฉะนั้นใด ชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายก็ฉนั้นนั่น มีความเกิดแล้วก็มี ความแก่ ความเจ็บ ความตาย คอยเบียดเบียนทำให้ดำรงอยู่ได้ไม่นาน ไม่ถึงร้อยปีก็จะหมดไป ฯ
- เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้รู้สึกด้วยปัญญา ทำให้ไม่ประมาทในชีวิต เร่งสั่งสมความดี ฯ

๘. ในอนัตตลักขณสูตร พระศาสดาทรงยกธรรมอะไรขึ้นแสดงว่าเป็นอนัตตา?
และในตอนท้ายของพระสูตร ทรงแสดงอานิสงส์แห่งวิปัสสนาว่าอย่างไร?
๘. ทรงยก จันท์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ขึ้นแสดง ๑
ทรงแสดงไว้ว่า เอวัง ปุสฺส ภิกขเว สุตฺวา อริยสาวโก เป็นต้น
ความว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ได้สดับแล้ว เมื่อเห็นอย่างนี้
ย่อมเบื่อหน่าย ย่อมฟอกจิตให้หมดจด เพราะการฟอกจิตให้หมดจดได้
จิตนั้นก็พ้นจากอาสวะทั้งปวง เมื่อจิตพ้นพิเศษแล้ว ก็มีญาณหยั่งรู้ว่า
พ้นแล้ว และเธอรู้ประจักษ์ชัดว่า ชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์คือกิจพระศาสนา
ได้ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นที่จะต้องทำเช่นนั้น ไม่มีอีก ๑

๑๐. ในกิริมานนทสูตร ข้อน่า ปหานสัญญา พระศาสดาทรงสอนให้ละอะไร?
๑๐. ทรงสอนให้ละ กามวิตก พยาบาทวิตก วิหิงสาวิตก และอกุศลบาปธรรม
ที่เกิดขึ้นแล้ว ๑

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธทศานุพุทธประวัติ นักธรรมชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันพุธ ที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. บารมี ๑๐ ของพระมหาบุรุษมีอะไรบ้าง ? ท่านเปรียบเทียบบารมีข้อไหนกับอาวุธยุทธโศปกรณ์ชนิดใด ในการต่อสู้กับหมู่มาร ?
๑. คือ ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี
ขันติบารมี สัจจบารมี อริยฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ฯ
ศีลบารมี เปรียบเทียบกับแผ่นดิน
ปัญญาบารมี เปรียบเทียบกับพระจรรค์
วิริยบารมี เปรียบเทียบกับพระบาท
บารมีที่เหลือจากนี้ เปรียบเทียบกับโล่ป้องกัน ฯ

๒. นวหรรณ คือพระพุทธรูป ๘ บท บทไหนปรากฏแก่พระพุทธรองค์เต็มที ที่ไหน? เมื่อไร?

๒. พระพุทธรูปบอกว่า อรหันต์ สมมาสมพุทโธ วิชชาจรมสมปนโน สุขโต โลกวิทู พุทโธ ภควา ปรากฏแก่พระพุทธรองค์เต็มที ณ กวางไม้ พระมหาโพธิ์ ตำบลอรุเวลาเสนาณิกม แคว้นมคธ ตั้งแต่ครั้งแรกตรัสรู้ พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ ฯ

พระพุทธรูปบอกว่า อนุตโร ปริสทมมสารถิ สตุธา เทวมนุสสานิ ปรากฏแก่พระพุทธรองค์เต็มทีที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันในพระนครพาราณสี ตั้งแต่ครั้งแสดงอนุตรธรรมจักรให้เป็นไปแก่ภิกษุปัญจวัคคีย์ ฯ

๓. พระพุทธเจ้าหลังจากได้ตรัสรู้แล้ว ทรงเปล่งอุทานในยามสุดท้ายว่าอย่างไร?

๓. ทรงเปล่งอุทานว่า เมื่อใดธรรมทั้งหลายปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีเพียรเพ่งอยู่ เมื่อนั้นพราหมณ์นั้น ย่อมกำจัดมารและเสนามารเสียได้ คุณพระอาทิตย์อุทัย กำจัดมืดให้สว่างฉะนั้น ฯ

๔. อนิมิสเจดีย์และรัตนจงกรมเจดีย์ เป็นสถานที่ที่พระพุทธเจ้าทรงกระทำ กิจอะไร?

๔. อนิมิสเจดีย์ เป็นสถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับยืนจ้องคูตันพระมหาโพธิ์ โดยมีได้กระพริบพระเนตรตลอด ๗ วัน รัตนจงกรมเจดีย์เป็นสถานที่ที่พระพุทธเจ้าทรงนิรมิตที่จงกรมขึ้นแล้ว เสด็จจงกรม ณ ที่นั้นถ้วน ๗ วัน ฯ

๕. ภัทพบุคคลและอภัทพบุคคล ที่ท่านเปรียบกับดอกบัว ๔ เหล่า คือบุคคลประเภทใดบ้าง ?

๕. ภัทพบุคคลคือบุคคลที่สามารถจะตรัสรู้ธรรมได้ ได้แก่
อุคฆตัตถุญฺญที่เปรียบด้วยดอกบัวพ้นน้ำ
วิปจิตถุญฺญที่เปรียบด้วยดอกบัวเสมอน้ำ
และเนยยะที่เปรียบด้วยดอกบัวที่ยังอยู่ในน้ำ
ส่วนอภัทพบุคคลคือบุคคลที่ไม่สามารถจะตรัสรู้ธรรมได้ ได้แก่
ปทปรมะที่เปรียบด้วยดอกบัวที่เป็นรักษาหารแห่งปลาและเต่า ฯ

๖. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระอัครสาวกทั้ง ๒ ว่าเป็นผู้มีปัญญาอนุเคราะห์
สรรพหจรีทั้งหลาย มีอุปมาต่างกันอย่างไร ฯ

๖. มีอุปมาต่างกันดังนี้ พระสารีบุตรเถระเปรียบเหมือนมารดาผู้ให้บุตรเกิด
ย่อมแนะนำให้กุลบุตรตั้งอยู่ในโศคาปัตติผล
พระมหาโมคคัลลานเถระเปรียบเหมือนนางนมผู้เลี้ยงทารกผู้เกิดแล้วนั้น
ย่อมแนะนำให้กุลบุตรตั้งอยู่ในคุณเบื้องสูงกว่านั้น ฯ

๓. อนุรุทธศากยะออกบวชเพราะมูลเหตุอะไร ? ผู้ที่ออกบวชพร้อมกับท่าน มีใครบ้าง ?
๓. เพราะมูลเหตุจากการที่อนุรุทธศากยะเป็นพระญาติของพระพุทธเจ้า ซึ่งควรออกบวชตามพระพุทธเจ้าอย่างที่เจ้าศากยะองค์อื่นผู้มีชื่อเสียง ได้กระทำกัน และครั้นเมื่อได้ฟังคำพูดของมหานามศากยะผู้พี่ว่า การงานของผู้ครองเรือนไม่มีสิ้นสุด ที่สุดของการงานไม่มีปรากฏ จึงตัดสินใจให้ พี่อยู่ครองเรือนส่วนตนออกบวช ฯ
- มี พระเจ้าภัททิยะ อานันทะ ภัคคุ กิมพิละ เทวทัต และ อุบาลี ฯ
๔. พระสาวกผู้กล่าวว่า โลกคือหมู่สัตว์อันขราเป็นผู้นำๆ เข้าไปใกล้ ไม่ยังยืน ดังนี้ คือใคร ? กล่าวแก่ใคร ? ได้รับเอตทัคคะในทางใด ?
๔. คือ พระรัฐบาล ฯ
- แก่พระเจ้าโกรัพยะ ฯ
- ในทางเป็นยอดของภิกษุผู้บวชด้วยศรัทธา ฯ
๕. นิमितโภกาสที่พระศาสดาทรงแสดงแก่พระอานนทีก่อนทรงปลงอายุสังขาร มีใจความว่าอย่างไร ? ทรงแสดงเพื่ออะไร ?
๕. มีใจความว่า อิทธิบาททั้ง ๔ ประการ ท่านผู้ใดผู้หนึ่ง ได้เจริญให้มากแล้ว สามารถจะดำรงอยู่ได้กับ ๑ หรือเกินกว่านั้น อิทธิบาททั้ง ๔ นั้น พระตถาคตได้เจริญแล้ว ถ้าทรงปรารถนา ก็จะสามารถอยู่ได้กับ ๑ หรือเกินกว่านั้น ฯ
- เพื่อให้พระอานนทีกราบทูลอาราธนาให้ทรงดำรงอยู่ชั่วอายุกับ ๑ หรือเกินกว่านั้น ฯ

๑๐. อายุสังขารวิชฐานกับการปลงอายุสังขาร หมายถึงอะไร ? พระพุทธเจ้าทรงกระทำที่ไหน ?

๑๐. อายุสังขารวิชฐาน หมายถึงการที่พระพุทธเจ้าทรงตั้งพระเหตุท้าว จักดำรงพระชนม์อยู่แสดงธรรมสั่งสอนมหาชน จนกว่าพุทธบริษัทจะตั้งมั่น และได้ประกาศพระศาสนาให้แพร่หลายมั่นคงสำเร็จประโยชน์แก่มหาชน ฯ ที่ชุปาลนิโครธ ใกล้สถานที่ตรัสรู้ ฯ

การปลงอายุสังขาร หมายถึงการที่พระพุทธเจ้าทรงกำหนดวันปรินิพพาน นับแต่วันเพ็ญเดือน ๓ ไปอีก ๓ เดือน ฯ

ที่ป่าवालเจดีย์ เมืองไพศาลี ฯ

ปัญหาและเฉลยวิชาวินัยบัญญัติ นักเรียนชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. สงฆ์ผู้ทำสังฆกรรม ท่านจัดเป็นวรรคใดอย่างไรบ้าง? แต่ละวรรคทำกรรมอะไรได้บ้าง?
๑. จัดอย่างนี้ คือ สงฆ์มีจำนวน ๔ รูปเรียกว่า จตุรวรรค
จำนวน ๕ รูปเรียกว่า ปัญจวรรค
จำนวน ๑๐ รูปเรียกว่า ทศวรรค
จำนวน ๒๐ รูปเรียกว่า วิสติวรรค ฯ
สังฆกรรมทุกอย่าง เว้นปวารณา ให้ผ้ากฐิน อุปสมบท และอัปทาน
สงฆ์จตุรวรรคทำได้,
ปวารณา ให้ผ้ากฐิน อุปสมบทในปีจันตชนบท สงฆ์ปัญจวรรคทำได้,
อุปสมบทในมัธยมชนบท สงฆ์ทศวรรคทำได้,
อัปทาน สงฆ์วิสติวรรคทำได้ ฯ
สงฆ์มีจำนวนมากกว่าที่กำหนดไว้ สามารถทำกรรมประเภทนั้น ๆ ได้ ฯ

๒. สীมา คืออะไร ? มีความสำคัญอย่างไร ?

๒. คือ เขตประชุมของสงฆ์ผู้ทำสังฆกรรม ฯ

มีความสำคัญอย่างนี้ พระศาสดาทรงพระอนุญาตให้สงฆ์พร้อมเพรียงกัน
ทำสังฆกรรมภายในสีมา เพื่อจะรักษาสามัคคีในสงฆ์ อันความสามัคคี
ย่อมเป็นกำลังใหญ่ของหมู่ ขาดความสามัคคีแล้ว หมู่ย่อมไม่ตั้งถาวร
ถ้าไม่มีสีมาก็ไม่มีเขตประชุม สีมาจึงมีความสำคัญอย่างนี้ ฯ

๓. สงฆ์ผู้มีสิทธิรับผ้ากฐิน ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ? ภิกษุผู้ควรครองผ้ากฐิน
พึงมีคุณสมบัติอะไรบ้าง ? จงบอกมาสัก ๕ ข้อ

๓. ต้องเป็นผู้จำพรรษามาแล้วถ้วนไตรมาสไม่ขาดในอาวาสเดียวกัน มีจำนวน
ตั้งแต่ ๕ รูปขึ้นไป ฯ

พึงมีคุณสมบัติอย่างนี้ คือ (ให้ตอบเพียง ๕ ข้อ ใน ๘ ข้อต่อไปนี้)

๑. รู้จักบุพพกรณ์

๒. รู้จักถอนไตรจีวร

๓. รู้จักอธิษฐานไตรจีวร

๔. รู้จักการกราน

๕. รู้จักมาติกา คือหัวข้อแห่งการเคาะกฐิน

๖. รู้จักปติโพธกังวลเป็นเหตุยังไม่เคาะกฐิน

๗. รู้จักการเคาะกฐิน

๘. รู้จักอานิสงส์กฐิน ฯ

๔. ภิกษุถือว่าได้รับอนิสงส์กฐินแล้ว เข้าบ้านในเวลาวิกาลโดยไม่บอกลา ต้องอาบัติอะไรหรือไม่? เพราะเหตุไร?
๔. ในกรณีที่ได้รับนิมนต์แล้ว ไปในที่นิมนต์ ภายหลังภัตรเข้าบ้านโดยไม่บอกลา ไม่ต้องอาบัติ ซึ่งได้รับยกเว้นด้วยอนิสงส์ที่ว่าเที่ยวไปไม่ต้องบอกลา ตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค ในปาจิตติยกัณฑ์ ๑
- แต่ในกรณีที่ไม่ได้รับนิมนต์ เข้าบ้านในเวลาวิกาล ต้องอาบัติปาจิตตีย์ ตามสิกขาบทที่ ๓ แห่งรัตนวรรค ในปาจิตติยกัณฑ์ ยกเว้นในกรณี รับผิดชอบ เช่นภิกษุถูกงูกัดรีบเข้าไปเพื่อหายาหรือตามหมอ ๑
๕. องค์สมบัติของภิกษุผู้จะเป็นอุปัชฌาย์ให้อุปสมบท เป็นอาจารย์ให้ศิษย์ ที่กำหนดไว้ในบาลีมีหลายอย่าง แม้บกพร่องบางอย่างก็ได้ แต่ที่ขาดไม่ได้ คือองค์สมบัติอะไร?
๕. ที่ขาดไม่ได้ คือ มีพรรษา ๑๐ หรือยิ่งกว่า ๑
๖. ในการอุปสมบท คนที่ได้ชื่อว่าลักเพศ ได้แก่คนเช่นไร?
๖. ได้แก่คนถือเพศภิกษุเอาเอง ด้วยตั้งใจจะปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุ ดังคำกล่าว ว่า เจริญย์ปลอมเข้าอยู่ในหมู่ภิกษุครั้งอโศกรัชกาล ถ้าคนนั้นเป็นแต่สักว่า ทรงเพศเพราะเหตุอย่างอื่น เป็นต้นว่าเพื่อหนีภัย ไม่จัดเป็นคนลักเพศ ๑

๓. ตัชชนียกรรมและตัสสปาปิยติกากรรม กรรมไหนสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นโจทก์? กรรมไหนสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นจำเลย? เพราะประพฤติบกพร่องอย่างไร ?
๓. ตัชชนียกรรมสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นโจทก์ เพราะจงใจหาความเท็จใส่ภิกษุอื่น ก่ออธิกรรมขึ้นในสงฆ์ ตัสสปาปิยติกากรรมสำหรับลงโทษแก่ภิกษุผู้เป็นจำเลย เพราะเป็นผู้จงใจปกปิดความประพฤติเสียหายของตนด้วยการให้การเท็จ ฯ
๘. วุฏฐานวิธีหมายถึงอะไร? ในการทำวุฏฐานวิธีแต่ละอย่างนั้น ต้องการสงฆ์จำนวนเท่าไรเป็นอย่างน้อย ?
๘. หมายถึง ระเบียบวิธีเป็นเครื่องออกจากอาบัติสังฆาทิเสส ฯ
 อัพภาน ต้องการสงฆ์ ๒๐ รูปเป็นอย่างน้อย นอกนั้นต้องการตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป ฯ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์

๕. คำว่า คณะสงฆ์ และคณะสงฆ์อื่น แห่งมาตรา ๕ ทวิ ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์หมายถึงใคร ?
๕. คณะสงฆ์ หมายถึงบรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร ฯ
 คณะสงฆ์อื่น หมายถึงบรรดาบรรพชิตจีนิกายหรืออนัมนิกาย ฯ

๑๐. องค์ปรปกครองคณะสงฆ์สูงสุด คืออะไร ? มีการกำหนดองค์ประกอบไว้
อย่างไร ?

๑๐. คือ มหาเถรสมาคม ฯ

มีการกำหนดองค์ประกอบไว้ดังนี้ คือ

สมเด็จพระสังฆราช ทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

สมเด็จพระราชาคณะทุกรูปเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และพระราชาคณะ

ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้ง มีจำนวนไม่เกิน ๑๒ รูปเป็นกรรมการ ฯ

**ปัญหาและเฉลยข้อสอบ
ธรรมศึกษาชั้นตรี-โท-เอก**

ของ

**สนามหลวงแผนกธรรม
ปีการศึกษา ๒๕๕๔**

กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พาลา หเว นปฺปสํสนฺติ ทานํ.
คนพาลเท่านั้น ย่อมไม่สรรเสริญทาน.

พ. ๒๕/๓๘.

แต่งอธิบายให้สมเหตุผล อ้างสุภาษิตอื่นมาประกอบด้วย ๑ ข้อ และ
บอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภาษิตนั้นด้วยสุภาษิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้
ติดต่อสมเรื่องกับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๒ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ธรรมข้อใด ทำให้เป็นคนไม่ประมาท ?

ก. สติ สัมปชัญญะ

ข. หิริ โอตตัปปะ

ค. จันติ โสรัจจะ

ง. นันทะ วิริยะ

คำตอบ : ก

๒. ธรรมที่คอยกำกับให้รู้ตัวขณะทำ พูด คิด ได้แก่ข้อใด ?

ก. สติ

ข. สัมปชัญญะ

ค. จันติ

ง. โสรัจจะ

คำตอบ : ข

๓. ความระลึกได้ก่อนทำ พูด คิด เป็นลักษณะของธรรมข้อใด ?

ก. สติ

ข. สัมปชัญญะ

ค. จันติ

ง. โสรัจจะ

คำตอบ : ก

๔. ข้อใด จัดเป็นความละเอียดใจ ?

ก. รั้งเกียจทุจจริต

ข. รั้งเกียจเชื้อชาติ

ค. รั้งเกียจสีผิว

ง. รั้งเกียจตระกูล

คำตอบ : ก

๕. ข้อใด มีความหมายตรงกับโศตตปปะ ?

ก. กลัวผลบาป

ข. กลัวเสียชื่อเสียง

ค. กลัวโจร

ง. กลัวถูกจับ

คำตอบ : ก

๖. ขันติ คือความอดทน หมายถึงทนต่ออะไร ?

ก. ทนดื่มเหล้า

ข. ทนเล่นการพนัน

ค. ทนเล่นเกมส่

ง. ทนเจ็บป่วย

คำตอบ : ง

๗. ธรรมข้อใด ทำคนให้งามโดยไม่ต้องเสริมแต่ง ?

ก. หิริ โศตตปปะ

ข. ขันติ โสรัจจะ

ค. สติ สัมปชัญญะ

ง. เมตตา กรุณา

คำตอบ : ข

๘. บิคารมารคาถูกทอดทิ้ง เพราะบุรุษขาดธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา กรุณา

ข. จาคะ ความเสียสละ

ค. กตัญญู กตเวที

ง. หิริ โศตตปปะ

คำตอบ : ค

๙. จะรู้ได้อย่างไรว่า คนที่เราคบด้วยเป็นคนดี ?

ก. ตักบาตรประจำ

ข. มีมนุษยสัมพันธ์

ค. รู้จักทดแทนคุณ

ง. ขยันทำงาน

คำตอบ : ค

๑๐. กตัญญูทเวทินุคคล ชื่อว่าหาได้ยาก เพราะถูกอะไรครอบงำ ?

ก. อบายมุข

ข. นีวรณ

ค. ความโกรธ

ง. ความตระหนี่

คำตอบ : ง

๑๑. รตนะในพระพุทธศาสนา ได้แก่ข้อใด ?

ก. สีล สมาธิ ปัญญา

ข. ทาน สีล ภาวนา

ค. พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ง. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

คำตอบ : ค

๑๒. พระธรรม คืออะไร ?

ก. หนังสือธรรมะ

ข. คัมภีร์เทศน์

ค. คำสุภาษิต

ง. คำสั่งสอน

คำตอบ : ง

๑๓. พระธรรมมีคุณอย่างไร ?

ก. แนะนำดี

ข. ชี้ทางสวรรค์

ค. ป้องกันอบาย

ง. ให้หายยากจน

คำตอบ : ค

๑๔. พระสงฆ์มีคุณอย่างไร ?

ก. สอนให้รู้ราว

ข. สอนให้ทำความดี

ค. สอนให้มีความสุข

ง. สอนไม่ให้ตกนรก

คำตอบ : ข

๑๕. พระบริสุทธินุญ เป็นคุณของข้อใด ?

ก. พระพุทธ

ข. พระธรรม

ค. พระสงฆ์

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ก

๑๖. โอวาทของพระพุทธเจ้า ๓ อย่าง ตรงกับข้อใด ?

ก. ทาน ศีล ภavana

ข. ศีล สมาธิ ปัญญา

ค. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ง. ละชั่ว ทำดี ทำใจให้ผ่องใส

คำตอบ : ง

๑๗. ทำอย่างไร ถึงจะไม่ตกไปในที่ชั่ว ?

ก. ปฏิบัติตามกฎหมาย

ข. ปฏิบัติตามครูสอน

ค. ปฏิบัติตามธรรม

ง. ปฏิบัติตามบิดามารดา

คำตอบ : ค

๑๘. ข้อใด เป็นผลของการพูดคำหยาบ ?

ก. แยกความสามัคคี

ข. ทำให้เจ็บใจ

ค. ขาดคนรักใคร่

ง. ขาดคนเชื่อถือ

คำตอบ : ข

๑๙. คนดื่มสุราหลงกลวง เชื่อว่าประพตวิจิตรูจริตข้อใด ?

ก. พูดเท็จ

ข. พูดคำหยาบ

ค. พูดล้อเสียด

ง. พูดเพ้อเจ้อ

คำตอบ : ก

๒๐. วิสัจจริตข้อใด ส่งเสริมให้เกิดความปรองดอง ?

ก. ไม่พูดเท็จ

ข. ไม่พูดคำหยาบ

ค. ไม่พูดต่อเสียด

ง. ไม่พูดเพื่อเจ้า

คำตอบ : ก

๒๑. ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์ มีคนรักสรรถ้อยร้อยยจิต ตรงกับ วิสัจจริตข้อใด ?

ก. ไม่พูดเท็จ

ข. ไม่พูดคำหยาบ

ค. ไม่พูดต่อเสียด

ง. ไม่พูดเพื่อเจ้า

คำตอบ : ข

๒๒. ผู้ไม่คิดร้ายทำลายคนอื่นให้เดือดร้อน ชื่อว่าประพฤตีสัจจริตข้อใด ?

ก. กายสุจริต

ข. วิสัจจริต

ค. มโนสุจริต

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ก

๒๓. มูลเหตุแห่งความผิดของคน คืออะไร ?

ก. โลภะ โทสะ โมหะ

ข. ราคะ โทสะ โมหะ

ค. มานะ โทสะ โมหะ

ง. ตัณหา ราคะ ทิฏฐิ

คำตอบ : ก

๒๔. นौरาษฎร์บังหลวง มีอะไรเป็นมูลเหตุ ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. โภคะ

คำตอบ : ก

๒๕. ข้อใด ไม่ใช่ลักษณะของโทสะ ?

ก. กลุ้มใจ เสียใจ

ข. โกรธ เกลียด

ค. รำคาญ หงุดหงิด

ง. อยากได้ งามงาย

คำตอบ : ง

๒๖. มีโทษมากและคลายช้า คือกิเลสข้อใด ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. ราคะ

คำตอบ : ค

๒๗. อะไร เป็นสมุฏฐานให้คนประพฤติดี ?

ก. ทาน

ข. ศีล

ค. กุศลมูล

ง. สุจริต

คำตอบ : ค

๒๘. อโทสะ ตรงกับข้อใด ?

ก. รู้เขา รู้เรา รบชนะ

ข. รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย

ค. ฆ่าเสียกาล นานเสียกิจ

ง. ปัญญาประคองค้ำอาวุธ

คำตอบ : ข

๒๙. ข้อใด ไม่ใช่ลักษณะของความหลงงมงาย ?

ก. เชื่อนั่นตัวเอง

ข. เชื่อผู้รู้ที่อยู่ใกล้ตัว

ค. เชื่อเหตุผล

ง. เชื่อเรื่องเปลี่ยนชื่อ

คำตอบ : ค

๓๐. คนเช่นไร ชื่อว่าสัตบุรุษ ?

ก. รู้จักทำมาหากิน

ข. มีน้ำใจแบ่งปัน

ค. ขยันไม่เกียจคร้าน

ง. ทำดี พุคดี คิดดี

คำตอบ : ง

๓๑. ทาน สีล ภาวนา เป็นที่ตั้งแห่งการบำเพ็ญบุญ อะไรจัดเป็นบุญ ?

ก. ความสุขกาย สุขใจ

ข. การได้ไปสวรรค์

ค. ความร่ำรวย

ง. ความมีเกียรติ

คำตอบ : ก

๓๒. โยนิโสมนสิการในวุฑฒิธรรม หมายถึงอะไร ?

ก. รอบรู้ทุกเรื่อง

ข. ตริตรงให้รู้สิ่งชั่ว

ค. เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ

ง. ศึกษาความรู้ปัญหามาก

คำตอบ : ข

๓๓. ผู้ไม่มีเวรภัยแก่ใคร เพราะทำบุญอะไร ?

ก. ให้ทาน

ข. รักษาศีล

ค. เจริญภาวนา

ง. วางอุเบกขา

คำตอบ : ข

๓๔. ไปได้เพราะบุญหนุนส่ง ตรงกับจักรธรรมข้อใด ?

ก. ปุพเพตปุญญตา

ข. อตตสัมมาปณิธิ

ค. สัมปยุตตสัมมาปณิธิ

ง. ปฏิรูปเทสวาสะ

คำตอบ : ก

๓๕. ท่านเปรียบธรรมข้อใด คุงล้อรถที่นำไปสู่ความเจริญ ?

ก. วุฑฒิ ๔

ข. จักร ๔

ค. อิทธิบาท ๔

ง. ปธาน ๔

คำตอบ : ข

๓๖. เมื่ออคติเกิดขึ้น สิ่งที่ถูกทำลายคืออะไร ?

ก. ความยุติธรรม

ข. ความมั่งคั่ง

ค. ความรัก

ง. ความนับถือ

คำตอบ : ก

๓๗. เมตตา มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. พลอยยินดี

ข. คิดช่วยให้พ้นทุกข์

ค. ไม่นินดีนินร้าย

ง. ประารถนาให้เป็นสุข

คำตอบ : ง

๓๘. พ่อแม่ตามใจลูกจนเสียคน เพราะมีอคติข้อใด ?

ก. ฉันทาคติ

ข. โทสาคติ

ค. โมหาคติ

ง. ภยาคติ

คำตอบ : ก

๓๙. อธิษฐานธรรม หมายถึงธรรมเช่นไร ?

ก. ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจ

ข. ธรรมที่ให้สำเร็จตามประสงค์

ค. ธรรมที่ปฏิบัติแล้วไม่ผิด

ง. ธรรมที่ทำให้เจริญ

คำตอบ : ก

๔๐. รู้เหตุรู้ผล ตรงกับอริยฐานธรรมข้อใด ?

ก. ปัญญา

ข. สัจจะ

ค. จาคะ

ง. อุปสมะ

คำตอบ : ก

๔๑. ข้อใดตรงกับสังวรปธาน ?

ก. เพียรระวังมิให้บาปเกิดขึ้น

ข. เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว

ค. เพียรให้กุศลเกิด

ง. เพียรรักษากุศลมิให้เสื่อม

คำตอบ : ก

๔๒. คนบรรลุความสำเร็จทุกอย่าง เพราะมีธรรมข้อใด ?

ก. วุฑฒิ ๔

ข. จักร ๔

ค. อริยฐานธรรม ๔

ง. อิทธิบาท ๔

คำตอบ : ง

๔๓. เห็นคนทำความผิด อยากช่วย แต่ช่วยไม่ได้ ควรใช้ธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ง

๔๔. การแสดงความยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี ตรงกับข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ค

๔๕. ในการพิจารณาคติความ ควรยึดธรรมข้อใดเป็นหลัก ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ง

๔๖. อนันตริยกรรม ๕ ให้ผลอย่างไร ?

ก. เกิดเป็นเปรต

ข. ตกนรกอเวจี

ค. เกิดเป็นอสุรกาย

ง. เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน

คำตอบ : ข

๔๗. การพิจารณาความแก่เนืองๆ มีประโยชน์อย่างไร ?

ก. บรรเทาความเมาในวัย

ข. บรรเทาความเมาในชีวิต

ค. บรรเทาความขี้ดมั่น

ง. บรรเทาความเห็นแก่ตัว

คำตอบ : ก

๔๘. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด เพราะขาดสัมปรัศธรรมข้อใด ?

ก. มัตตัญญูตา

ข. กาลัญญูตา

ค. ปริสัญญูตา

ง. ปุคคโลโปปรัญญูตา

คำตอบ : ง

๔๙. ทิศเบื้องหน้า ได้แก่ใคร ?

ก. สมณะ

ข. อาจารย์

ค. มิตร

ง. มารดาบิดา

คำตอบ : ง

๕๐. จิตอาสา จัดเข้าในสังฆวัตถุข้อใด ?

ก. ทาน

ข. ปิยวาจา

ค. อุตถจริยา

ง. สมานัตตตา

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ค	21. ข	31. ก	41. ก
2. ข	12. ง	22. ค	32. ข	42. ง
3. ก	13. ค	23. ก	33. ข	43. ง
4. ก	14. ข	24. ก	34. ก	44. ค
5. ก	15. ก	25. ง	35. ข	45. ง
6. ง	16. ง	26. ค	36. ก	46. ข
7. ข	17. ค	27. ค	37. ง	47. ก
8. ค	18. ข	28. ข	38. ก	48. ง
9. ค	19. ก	29. ค	39. ก	49. ง
10. ง	20. ค	30. ง	40. ก	50. ค

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นตรี

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พุทธประวัติ กล่าวถึงเรื่องอะไร ?

ก. ความเป็นไปของพระพุทธเจ้า

ข. ความเป็นไปของพระปัจเจกพุทธเจ้า

ค. ความเป็นไปของพระสาวก

ง. ความเป็นไปของพุทธบริษัท ๔

คำตอบ : ก

๒. พระโพธิสัตว์ก่อนเสด็จมาอุบัติในมนุษยโลกนี้ อยู่สวรรค์ชั้นไหน ?

ก. ดาวดึงส์

ข. ยามา

ค. ดุสิต

ง. นิมมานรดี

คำตอบ : ค

๓. ข้อใด ไม่จัดเข้าในกลุ่มวรรณะ ๔ ?

ก. พราหมณ์

ข. แพศย์

ค. ศูทร

ง. จัณฑาล

คำตอบ : ง

๔. กษัตริย์พระองค์ใด เป็นต้นศากยวงศ์ ?

ก. พระเจ้าโอกกากราช

ข. พระเจ้าอโศกมหาราช

ค. พระเจ้าชยเสนะ

ง. พระเจ้าสีหหนุ

คำตอบ : ก

๕. เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติ ณ ที่ไหน ?

ก. เวฬุวัน

ข. ลุมพินีวัน

ค. อัมพวัน

ง. ลักขณวัน

คำตอบ : ข

๖. พระบิดาของเจ้าชายสิทธัตถะ พระนามว่าอย่างไร ?

ก. พระเจ้าสุทโธทนะ

ข. พระเจ้าโธทนะ

ค. พระเจ้าอมิตนะ

ง. พระเจ้าสุกโกทนะ

คำตอบ : ก

๗. คำว่า สิทธัตถะ มีความหมายว่าอย่างไร ?

ก. ผู้มีอำนาจ

ข. ผู้มีความต้องการสำเร็จ

ค. ผู้มีความรู้

ง. ผู้มีความประพฤติดี

คำตอบ : ข

๘. หลังจากพระนางสิริมหามายาถึงแก่พิราลัยแล้ว ใครทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเจ้าชายสิทธัตถะกุมาร ?

ก. พระนางปชาบดี

ข. พระนางกาญจนา

ค. พระนางรูปนันทา

ง. พระนางอมิตา

คำตอบ : ก

๘. คาบสที่ทำนายพระลักษณะของเจ้าชายสิทธัตถะชื่อว่าอะไร ?

ก. อสิตคาบส

ข. อาพารคาบส

ค. อุทกคาบส

ง. กบิลคาบส

คำตอบ : ก

๑๐. ใครเป็นครูคนแรกของเจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. อสิตคาบส

ข. อุทกคาบส

ค. โกณฑัญญะ

ง. วิศวามิตร

คำตอบ : ง

๑๑. เจ้าชายสิทธัตถะได้ปฐมฌานครั้งแรกในขณะที่พระราชบิดาทรงพาไปร่วมพิธีอะไร ?

ก. พิธีมงคลสมรส

ข. พิธีโสกันต์

ค. พิธีแรกนาขวัญ

ง. พิธีเรียกขวัญ

คำตอบ : ค

๑๒. ข้อใด ไม่ใช่เทวทูต ๔ ที่เจ้าชายสิทธัตถะทอดพระเนตรเห็น ?

ก. คนเกิด

ข. คนแก่

ค. คนเจ็บ

ง. คนตาย

คำตอบ : ก

๑๓. ใครเป็นผู้ถวายเครื่องบริขารแก่เจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. สหัมบดีพรหม

ข. พระอินทร์

ค. ฆฎิการพรหม

ง. นายฉันนะ

คำตอบ : ค

๑๔. พระมหานรุษทรงบรรพชาแล้ว ประทับแรมชั่วคราวที่ไหน ?

ก. อธิปตนมฤคทายวัน

ข. อนุปิยอัมพวัน

ค. ลุมพินีวัน

ง. เวฬุวัน

คำตอบ : ข

๑๕. การบำเพ็ญทุกรกิริยา จัดเข้าในข้อใด ?

ก. กามสุขัลลิกานุโยค

ข. อุตตกิลมถานุโยค

ค. มัชฌิมาปฏิบัติ

ง. เนกขัมมปฏิบัติ

คำตอบ : ข

๑๖. พระมหานรุษทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา เพราะเหตุใด ?

ก. เบื่อหน่าย

ข. หמדหวัง

ค. คลายความเพียร

ง. เห็นว่าไม่ใช่ทางตรัสรู้

คำตอบ : ง

๑๗. ทางสายกลาง คืออะไร ?

ก. มรรค ๘

ข. วิชชา ๘

ค. โลกธรรม ๘

ง. สมบัติ ๘

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อปฏิบัติใด เป็นหนทางแห่งการตรัสรู้ ?

ก. อุตตกิลมถานุโยค

ข. กามสุขัลลิกานุโยค

ค. ทูกรกิริยา

ง. มัชฌิมาปฏิบัติ

คำตอบ : ง

๑๘. พระพุทธเจ้าทรงชนะมารได้ด้วยธรรมอะไร ?

ก. ญาณ ๓

ข. อริยสัจ ๔

ค. มรรค ๘

ง. บารมี ๑๐

คำตอบ : ง

๑๙. คำว่า สัมมาสัมโพธิญาณ หมายความว่าอย่างไร ?

ก. ญาณเป็นเครื่องตรัสรู้โดยชอบ

ข. ญาณเป็นเหตุให้ถึงความชอบ

ค. ญาณเป็นมงคลส่วนที่ชอบ

ง. ญาณเป็นเครื่องสนับสนุนโดยชอบ

คำตอบ : ก

๒๐. พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร ?

ก. สมมติสัจจะ

ข. ปรมัตถสัจจะ

ค. อริยสัจจะ

ง. ธรรมสัจจะ

คำตอบ : ค

๒๑. หลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขกี่สัปดาห์ ?

ก. ๔ สัปดาห์

ข. ๕ สัปดาห์

ค. ๖ สัปดาห์

ง. ๗ สัปดาห์

คำตอบ : ง

๒๓. นิโครธ เป็นชื่อของต้นไม้อะไร ?

ก. ต้นจิก

ข. ต้นไทร

ค. ต้นโพธิ์

ง. ต้นรัง

คำตอบ : ข

๒๔. พระพุทธเจ้าทรงตั้งพระทัย จะแสดงธรรมแก่ใครเป็นคนแรก ?

ก. พระบิดา

ข. ปัญจวัคคีย์

ค. อสิตดาบส

ง. อาฬารดาบส

คำตอบ : ง

๒๕. ใครเป็นพยานในการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระวัปปะ

ค. พระภัททิยะ

ง. พระอัสสชิ

คำตอบ : ก

๒๖. ผู้ได้ดวงตาเห็นธรรมเบื้องต้น เป็นพระอริยบุคคลชั้นไหน ?

ก. พระโสดาบัน

ข. พระสกทาคามี

ค. พระอนาคามี

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ก

๒๗. อุบาสกคนแรกผู้ถึงรัตนะ ๓ คือใคร ?

ก. ตปุสสะ

ข. ภัลลิกะ

ค. โสตถิยะ

ง. บิดาของพระยสะ

คำตอบ : ง

๒๘. หลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าทรงจำพรรษาแรกที่ไหน ?

ก. อสิปตมฤคทายวัน

ข. อนุปิยัมพวัน

ค. ลักขณวัน

ง. อุรุเวลาเสนานิคม

คำตอบ : ก

๒๙. พระพุทธเจ้าทรงส่งพระสาวก ไปประกาศพระศาสนาครั้งแรก ที่องค์ ?

ก. ๕ องค์

ข. ๑๐ องค์

ค. ๖๐ องค์

ง. ๖๑ องค์

คำตอบ : ค

๓๐. ขุฎิ ๓ พี่น้องพร้อมบริวารบรรลุพระอรหัต เพราะฟังธรรมใด ?

ก. รัมมจักกัปปวัตตนสูตร

ข. อนัตตลักขณสูตร

ค. อาทิตตปริยายสูตร

ง. เวทนาปริคคหสูตร

คำตอบ : ค

๓๑. ในขุฎิ ๓ พี่น้อง คนสุดท้ายต้องมีชื่อว่าอะไร ?

ก. อุรุเวลกัสสปะ

ข. คยากัสสปะ

ค. นทีกัสสปะ

ง. กุมารกัสสปะ

คำตอบ : ข

๓๒. วัดแห่งแรกที่พระเจ้าพิมพิสารถวายในพระพุทธศาสนา ชื่อว่าอะไร ?

ก. เวฬุวัน

ข. ลักขณวัน

ค. อัมพวัน

ง. เชตวัน

คำตอบ : ก

๓๓. พระโมคคัลลานะขณะบำเพ็ญเพียร มีอุปสรรคในเรื่องใด ?

ก. ความหิว

ข. ความร้อน

ค. ความง่วง

ง. ความเหนื่อย

คำตอบ : ก

๓๔. ใครถวายบิณฑบาตครั้งสุดท้าย แก่พระพุทธเจ้า ?

ก. อนาคตปิณฑกเศรษฐี

ข. นางวิสาขา

ค. นางสุชาดา

ง. นายจุนทะ

คำตอบ : ง

๓๕. ใครเป็นสาวกองค์สุดท้ายของพระพุทธเจ้า ?

ก. พระสุภัททะ

ข. พระฉันทะ

ค. พระกาฬทายี

ง. พระภัททิยะ

คำตอบ : ก

๓๖. ก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งใคร เป็นศาสดาแทน ?

ก. พระมหากัสสปะ

ข. พระธรรมวินัย

ค. พระอุบาลี

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ข

๓๗. พระพุทธโฆษาทครั้งสุดท้าย ว่าด้วยเรื่องอะไร ?

ก. ความไม่ประมาท

ข. ความอดทน

ค. ความเพียร

ง. ความสามัคคี

คำตอบ : ก

๓๘. สังฆเนยยสถาน มีกี่ตำบล ?

ก. ๓ ตำบล

ข. ๔ ตำบล

ค. ๕ ตำบล

ง. ๖ ตำบล

คำตอบ : ข

๓๙. สวนลุมพินีวัน ปัจจุบันอยู่ในประเทศใด ?

ก. ศรีลังกา

ข. อินเดีย

ค. เนปาล

ง. ปากีสถาน

คำตอบ : ค

๔๐. หลังจากสังคายนาครั้งใด ทำให้พระพุทธศาสนาแพร่ไปนอกชมพูทวีป ?

ก. ครั้งที่ ๑

ข. ครั้งที่ ๒

ค. ครั้งที่ ๓

ง. ครั้งที่ ๔

คำตอบ : ค

ศาสนพิธี

๔๑. แบบแผนที่พึงปฏิบัติในทางศาสนา เรียกว่าอะไร ?

ก. ศาสนพิธี

ข. กุศลพิธี

ค. ทานพิธี

ง. บุญพิธี

คำตอบ : ก

๔๒. บุญกิริยาวัตถุ ๓ คือข้อใด ?

ก. ศีล สมาธิ ปัญญา

ข. ทาน ศีล ภาวนา

ค. ทาน ศีล สมาธิ

ง. ทาน ศีล ปัญญา

คำตอบ : ข

๔๓. พุทธมามกะ หมายถึงบุคคลเช่นใด ?

ก. ผู้มีธรรมเป็นที่พึ่ง

ข. ผู้รับศีลเป็นสรณะ

ค. ผู้ถือศีลอุโบสถ

ง. ผู้รับนับถือพระพุทธศาสนา

คำตอบ : ง

๔๔. วันจาตุรงคสันนิบาต คือวันใด ?

ก. วันมาฆบูชา

ข. วันวิสาขบูชา

ค. วันอัฐมีบูชา

ง. วันอาสาฬหบูชา

คำตอบ : ก

๔๕. วันเทโวโรหณะ คือวันอะไร ?

ก. วันแสดงธรรมแก่เทวดา

ข. วันแสดงปฐมเทศนา

ค. วันเสด็จลงจากเทวโลก

ง. วันปรินิพพาน

คำตอบ : ค

๔๖. พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อน้อมระลึกถึงใคร ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระธรรม

ค. พระสงฆ์

ง. พระรัตนตรัย

คำตอบ : ง

๔๗. การบำเพ็ญกุศลคล้ายวันเกิด จัดเข้าในพิธีใด ?

ก. กุศลพิธี

ข. บุญพิธี

ค. ทานพิธี

ง. ปกิณกพิธี

คำตอบ : ข

๔๘. เบญจางคประดิษฐ์ หมายถึงข้อใด ?

ก. กราบครบองค์ ๓

ข. กราบครบองค์ ๔

ค. กราบครบองค์ ๕

ง. กราบครบองค์ ๘

คำตอบ : ค

๔๙. การถวายสังฆทาน หมายถึงข้อใด ?

ก. ถวายเจาะจงเจ้าอาวาส

ข. ถวายเจาะจงพระที่นับถือ

ค. ถวายสงฆ์ไม่เจาะจง

ง. ถวายเจาะจงพระที่มีชื่อเสียง

คำตอบ : ค

๕๐. อิทั เม ญาตีนิ โหตุ สุจิตา โหนตุ ญาตโย ใช้กล่าวเวลาใด ?

ก. ขณะอุทิศส่วนกุศล

ข. ขณะรับศีล

ค. ขณะฟังเทศน์

ง. ขณะให้ทาน

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ค	21. ก	31. ข	41. ก
2. ค	12. ก	22. ง	32. ก	42. ข
3. ง	13. ค	23. ข	33. ค	43. ง
4. ก	14. ข	24. ง	34. ง	44. ก
5. ข	15. ข	25. ก	35. ก	45. ค
6. ก	16. ง	26. ก	36. ข	46. ง
7. ข	17. ก	27. ง	37. ก	47. ข
8. ก	18. ง	28. ก	38. ข	48. ค
9. ก	19. ง	29. ค	39. ค	49. ค
10. ง	20. ก	30. ค	40. ค	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชาเบญจศิลป์ เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ทำสัตว์มีชีวิตให้ตกลงง มี ความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ตาย

ข. บาดเจ็บ

ค. พิการ

ง. สลบ

คำตอบ : ก

๒. ข้อใด แสดงออกถึงการขาดเมตตาจิต ?

ก. เลี้ยงม้า

ข. เลี้ยงแมว

ค. เลี้ยงนก

ง. ตกปลา

คำตอบ : ง

๓. แข่งขันกัศุณฺข เป็นการทรมานสัตว์ลักษณะใด ?

ก. เล่นสนุก

ข. ผจญสัตว์

ค. ใช้การ

ง. นำไป

คำตอบ : ข

๔. ใช้การ จัดเป็นทรมมอย่างหนึ่ง ตรงกับข้อใด ?

ก. ใช้วัวเทียมเกวียน

ข. ใช้ควายไถนา

ค. ใช้ม้าเกินกำลัง

ง. ใช้ช้างลากซุง

คำตอบ : ค

๕. การรักษาศีลข้อปาณาติบาต ทำให้คนเราเกิดความคิดในเรื่องใด ?
- ก. รักหวงแหนชีวิต
ข. ปล່อยชีวิตไปตามกรรม
ค. เห็นแก่ตัวมากขึ้น
ง. ช่วยเหลือคนอื่น

คำตอบ : ก

๖. อทินนาทาน บัญญัติขึ้นเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดในเรื่องใด ?
- ก. ชีวิต
ข. ทรัพย์สิน
ค. มุสาวาท
ง. สุราเมรัย

คำตอบ : ข

๗. วังราวทรัพย์ผู้อื่น จัดเป็นโจรกรรมข้อใด ?
- ก. ลัก
ข. ฉก
ค. กรรโชก
ง. ปล้น

คำตอบ : ข

๘. กิริยาที่ถือเอาทรัพย์เพื่อช่วยทำธุระในทางที่ผิด เรียกว่าอะไร ?
- ก. สมใจ
ข. ปอกลอก
ค. รับสินบน
ง. หยิบฉวย

คำตอบ : ค

๙. ข้อใด ไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการบัญญัติศีลข้อที่ ๓ ?
- ก. ป้องกันการแตกร้าง
ข. ป้องกันล่วงละเมิดประเวณี
ค. ป้องกันการแกมโรค
ง. ป้องกันการทำร้าย

คำตอบ : ง

๑๐. หญิงผู้เป็นเหล่ากอของตัวในสิกขาบทที่ ๓ หมายถึงข้อใด ?

ก. ลูกเลี้ยง

ข. ลูกบุญธรรม

ค. ลูกสาว

ง. ลูกสะใภ้

คำตอบ : ก

๑๑. การล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๓ เป็นเหตุให้เกิดโรคใด ?

ก. กามโรค

ข. ไข้หวัดนก

ค. มะเร็ง

ง. ปอดบวม

คำตอบ : ก

๑๒. การอวดอ้างว่า คงกระพัน ยิงฟันไม่เข้า จัดเป็นมูสาวาทประเภทใด ?

ก. ทำเล่ห์

ข. มารยา

ค. อำนาจ

ง. เสริมความ

คำตอบ : ก

๑๓. การกล่าวเกินความเป็นจริง เป็นมูสาวาทประเภทใด ?

ก. มารยา

ข. อำนาจ

ค. เสริมความ

ง. ทำเล่ห์

คำตอบ : ค

๑๔. ข้อใด ไม่ใช่ความหมายของมูสาวาท ?

ก. พูดไม่ตรงความจริง

ข. ทำไม่ตรงความจริง

ค. คิดไม่ตรงความจริง

ง. แสดงออกไม่ตรงความจริง

คำตอบ : ค

๑๕. ข้อใด เป็นมุสาวาททางกาย ?

ก. เขียนหนังสือเท็จ

ข. ให้การเท็จ

ค. จงใจกล่าวเท็จ

ง. พูดคำเท็จ

คำตอบ : ก

๑๖. พุคฺคยงเพื่อให้เขาแตกกัน เรียกว่าอะไร ?

ก. กลับคำ

ข. ยกย่อง

ค. ส่อเสียด

ง. หลอก

คำตอบ : ค

๑๗. คำพูดประเภทใด ไม่มีโทษแก่ผู้พูด ?

ก. โวหาร

ข. ผิดสัญญา

ค. เสียดสี

ง. กินคำ

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อใด เป็นความประพฤติเสียหายเพราะดื่มน้ำเมา ?

ก. ทำลายข้าวของ

ข. ทูตผู้อื่น

ค. ทะเลาะวิวาท

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๑๙. ข้อใด อนุโลมเป็นของมีนเมาในสิกขาบทที่ ๕ ?

ก. น้ำส้ม

ข. น้ำชา

ค. กาแฟ

ง. กล้วยชา

คำตอบ : ง

๒๐. การคืบน้ำเมา เป็นเหตุให้เกิดอาการเช่นใด ?

ก. มึนงง

ข. อาเจียน

ค. หลับไม่สนิท

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๒๑. ข้อใด ไม่จัดเข้าในโทษของการคืบน้ำเมา ๖ อย่าง ?

ก. เสียเงินทอง

ข. เสียชื่อเสียง

ค. เสียคำสัตย์

ง. เสียสุขภาพ

คำตอบ : ค

๒๒. บุคคลผู้งดเว้นจากข้อห้ามในสิกขาบททั้ง ๕ เรียกว่าอะไร ?

ก. ผู้มีศีล

ข. ผู้มีธรรม

ค. ผู้มีบุญ

ง. ผู้มีคุณ

คำตอบ : ก

๒๓. พระอริยะไม่ประพฤติล่วงศีล ๕ อย่างเด็ดขาด จัดเป็นวิริติใด ?

ก. สัมปัตตวิริติ

ข. สมทานวิริติ

ค. สมุจเฉทวิริติ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๒๔. การไม่ทำร้ายศัตรูขณะที่มีโอกาส จัดเป็นวิริติข้อใด ?

ก. สัมปัตตวิริติ

ข. สมทานวิริติ

ค. สมุจเฉทวิริติ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ก

๒๕. ผู้ที่ถือว่ากัลยาณชน เพราะมีคุณธรรมใด ?

ก. เบญจศีล

ข. เบญจธรรม

ค. มนุษยธรรม

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๒๖. กัลยาณธรรม แปลว่าอะไร ?

ก. ธรรมอันงาม

ข. ธรรมคุ้มครองโลก

ค. ธรรมอันทำให้งาม

ง. ธรรมมีอุปการะมาก

คำตอบ : ก

๒๗. ข้อปฏิบัติที่ยิ่งกว่าศีล เรียกว่าอะไร ?

ก. กัลยาณมิตร

ข. กัลยาณธรรม

ค. กัลยาณชน

ง. กัลยาณจิต

คำตอบ : ข

๒๘. กัลยาณธรรมข้อที่ ๑ เป็นเหตุให้มนุษย์มีพฤติกรรมเช่นใด ?

ก. ช่วยเหลือกัน

ข. รักษาศีลได้มั่นคง

ค. ซื่อตรงต่อกัน

ง. มีสติรอบคอบ

คำตอบ : ก

๒๙. กัลยาณธรรมข้อใด เป็นเหตุให้มนุษย์ละความเบียดเบียนกัน ?

ก. เมตตาการุณา

ข. สัมมาอาชีวะ

ค. วาจาสัตย์

ง. สติรอบคอบ

คำตอบ : ก

๓๐. บริจาคทรัพย์ช่วยสุนัขที่ถูกนำไปฆ่า จัดว่ามีกัลยาณธรรมข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ข

๓๑. ข้อใด เป็นการแสดงถึงความมีกรุณาต่อผู้อื่น ?

ก. ปรารภนาให้ผู้อื่นเป็นสุข

ข. ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม

ค. ดีใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี

ง. เฉย ๆ เมื่อเห็นผู้อื่นได้ดี

คำตอบ : ข

๓๒. สัมมาอาชีวะ แปลว่าอะไร ?

ก. เลี้ยงชีพชอบ

ข. ตั้งใจชอบ

ค. เจริญชอบ

ง. ดำริชอบ

คำตอบ : ก

๓๓. นายจ้างให้ค่าจ้างแรงงานตามสัญญา ชื่อว่าประพฤติเป็นธรรมในอะไร ?

ก. กิจการ

ข. บุคคล

ค. วัตถุ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ข

๓๔. ข้อใด ชื่อว่าประพฤติไม่เป็นธรรมในวัตถุ ?

ก. ขายของปลอม

ข. คีนของปลอม

ค. ทิ้งของปลอม

ง. ใช้ของปลอม

คำตอบ : ก

๓๕. คนทำงานด้วยหยาดเหงื่อแรงงาน ควรปฏิบัติต่อทรัพย์
ที่ได้มาอย่างไร ?

- ก. ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย
- ข. ใช้จ่ายอย่างฟืดเคือง
- ค. ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย
- ง. ใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง

คำตอบ : ง

๓๖. ชายหญิงที่แต่งงานกัน ควรเว้นพฤติกรรมใด ?

- ก. ช่วยกันทำมาหากิน
- ข. พอใจในคู่ครองของตน
- ค. พอใจคู่ครองคนอื่น
- ง. เลียดคู่อื่นทั้งกัน

คำตอบ : ค

๓๗. รัکنวลสงวนตัว มีความหมายตรงกับกัลยาณธรรมข้อใด ?

- ก. สัมมาอาชีวะ
- ข. สัมรวมในกาม
- ค. ความมีสัตย์
- ง. มีสติรอบคอบ

คำตอบ : ข

๓๘. ข้อใด เป็นโทษของการไม่สัมรวมในกาม ?

- ก. เสียการงาน
- ข. เสียสติ
- ค. เสียวาจาสัตย์
- ง. เกิดโรคร้าย

คำตอบ : ง

๓๙. คนไม่มีสัทธาสันโดษ มีมูลเหตุมาจากเรื่องใด ?

- ก. ทรัพย์สมบัติ
- ข. กามารมณ์
- ค. คำพูดเท็จ
- ง. เสียสติ

คำตอบ : ข

๔๐. ปติวัตร เป็นคุณประดับสตรี ตรงกับข้อใด ?

ก. แม่ชี

ข. สามเณรี

ค. ภิกษุณี

ง. สตรีมีสามี

คำตอบ : ง

๔๑. ชายหญิงผู้มักมากในกาม มีลักษณะเช่นใด ?

ก. ไม่มีสง่าราศรี

ข. ชีวิตมีมลทิน

ค. ถูกตินินินินทา

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๔๒. การจัดงานเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษามหาราช เชื่อว่ามีความสัจย์ในข้อใด ?

ก. เทียงธรรม

ข. ซื่อตรง

ค. สวามิภักดิ์

ง. กตัญญู

คำตอบ : ค

๔๓. พระสารีบุตรเถระ แสดงความกตัญญูต่อพระอัสสชิเถระ ได้ชื่อว่าประพฤติกัลยาณธรรมข้อใด ?

ก. ความมีสัจย์

ข. ความมีเมตตา

ค. ความมีกรุณา

ง. ความมีสติ

คำตอบ : ก

๔๔. ผู้พิพากษาตัดสินคดีด้วยความยุติธรรม จัดเป็นความมีสัตย์ในเรื่องใด ?

ก. เทียงธรรม

ข. ซื่อตรง

ค. สวามีภักดี

ง. กตัญญู

คำตอบ : ก

๔๕. ความเทียงธรรม เพิ่มคุณสมบัติให้แก่ศีลข้อใด ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อทินนาทาน

ค. มุสาวาท

ง. สุราเมรัย

คำตอบ : ค

๔๖. ข้อใด ชื่อว่าไม่รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร ?

ก. พออิม

ข. พอดี

ค. พอควร

ง. พอใจ

คำตอบ : ง

๔๗. คนไม่รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร เกิดผลเสียอย่างไร ?

ก. เสียหน้าที่

ข. เสียการงาน

ค. เสียสุขภาพ

ง. เสียชื่อเสียง

คำตอบ : ค

๔๘. การเอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งธุระหน้าที่ จัดว่ามีสติรอบคอบในเรื่องใด ?

- ก. รู้จักประมาณในการบริโภค
- ข. ไม่ประมาทในธรรม
- ค. ไม่ประมาทในการทำงาน
- ง. มีสติสัมปชัญญะในการประพฤติตัว

คำตอบ : ค

๔๙. ข้อใด ชื่อว่าไม่ประมาทในโลกธรรม ?

- ก. ดีใจได้เลื่อนตำแหน่ง
- ข. เสียใจเมื่อตักจากงาน
- ค. โกรธเมื่อถูกนินทา
- ง. โลกธรรมเป็นเรื่องธรรมดา

คำตอบ : ง

๕๐. การตั้งอยู่ในกัลยาณธรรม มีประโยชน์ต่อสังคมอย่างไร ?

- ก. เป็นแบบอย่างที่ดี
- ข. ร่ำรวยเงินทอง
- ค. ธุรกิจก้าวหน้า
- ง. มีเกียรติยศชื่อเสียง

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาเบญจศีล เบญจธรรม (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นตรี
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ก	21. ก	31. ข	41. ง
2. ง	12. ก	22. ก	32. ก	42. ค
3. ข	13. ค	23. ค	33. ข	43. ก
4. คค	14. ค	24. ก	34. ก	44. ก
5. ก	15. ก	25. ง	35. ง	45. ค
6. ข	16. ค	26. ก	36. ค	46. ง
7. ข	17. ก	27. ข	37. ข	47. ค
8. ค	18. ง	28. ก	38. ง	48. ค
9. ง	19. ง	29. ก	39. ข	49. ง
10. ค	20. ง	30. ข	40. ง	50. ก

กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

มตฺตาสฺยปฺริจฺจกฺคา ปสฺเส เจ วิปฺลํ สฺขํ
จเช มตฺตาสฺยํ ธิโร สมฺปสฺสํ วิปฺลํ สฺขํ.

ผู้มีปัญญามองเห็นสุขอันไพบูรณ์ เพราะสละสุขส่วนน้อยได้ ก็ควร
สละสุขส่วนน้อยเสีย.

(พุทธ) พุ. ธ. ๒๕/๕๓

แต่จงอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภายิตอื่นมาประกอบไม่น้อย
กว่า ๒ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภายิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภายิตซ้ำซ้อนกัน
แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ไม่ห้าม สุภายิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่อง
กับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๓ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ขณะบริกรรมว่า พุทฺโธ พุทฺโธ จัดเป็นกัมมัญฐานอะไร ?
ก. สมถกัมมัญฐาน	ข. วิปัสสนากัมมัญฐาน
ค. มุถกัมมัญฐาน	ง. อสุภกัมมัญฐาน
- คำตอบ : ก
๒. พิจารณาเห็นร่างกายว่าไม่เที่ยง จัดเป็นกัมมัญฐานใด ?
ก. อสุภกัมมัญฐาน	ข. อนุสสติกัมมัญฐาน
ค. วิปัสสนากัมมัญฐาน	ง. สมถกัมมัญฐาน
- คำตอบ : ค
๓. ข้อใด จัดเป็นกิเลสตาม ?
ก. ความโลภ	ข. รูปงาม
ค. เสียงดี	ง. กลิ่นหอม
- คำตอบ : ก
๔. รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ จัดเป็นอะไร ?
ก. วัตถุตาม	ข. กิเลสตาม
ค. กามฉันทะ	ง. กามราคะ
- คำตอบ : ก

๕. ข้อใด จัดเป็นอามิสบูชา ?

ก. ไหว้พระ

ข. สวดมนต์

ค. ตักบาตร

ง. นั่งสมาธิ

คำตอบ : ก

๖. ข้อใด จัดเป็นปฏิบัติบูชา ?

ก. ถวายสังฆทาน

ข. รักษาศีล

ค. ปิดทองพระ

ง. ปลอ่ยนกปลอ่ยปลา

คำตอบ : ข

๗. มารยาทในการต้อนรับแขกที่ควรปฏิบัติคือข้อใด ?

ก. นำน้ำมาให้ดื่ม

ข. ต้อนรับตามฐานะ

ค. ถวายถึงฐานะที่มาเยือน

ง. ถูกรุกข้อ

คำตอบ : ง

๘. ข้อใด จัดเป็นอามิสปฏิบัติสังฆาร ?

ก. นำน้ำมาให้ดื่ม

ข. ต้อนรับตามฐานะ

ค. ถวายผลไม้

ง. กล่าวธรรมให้ฟัง

คำตอบ : ก

๙. ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ จัดเข้าในสุขข้อใด ?

ก. สุขทางกาย

ข. สุขทางใจ

ค. สุขอิงอามิส

ง. สุขไม่อิงอามิส

คำตอบ : ก

๑๐. เจตสิกสุข คือสุขทางใจ มีลักษณะเช่นไร ?

ก. สุขเพราะได้รับมรดก

ข. สุขเพราะได้ลาภลอย

ค. สุขเพราะได้เลื่อนยศ

ง. สุขเพราะไม่ถูกกิเลสครอบงำ

คำตอบ : ง

๑๑. คนถูกกามวิตกครอบงำ มักมีพฤติกรรมเช่นไร ?

ก. ปองร้ายผู้อื่น

ข. อยากได้ของคนอื่น

ค. ทรมานสัตว์

ง. พுகำหยาบ

คำตอบ : ข

๑๒. จะบรรเทา กามวิตกนั้น ด้วยวิธีใด ?

ก. หมั่นเข้าวัด

ข. หมั่นฟังธรรม

ค. หมั่นบริจาค

ง. หมั่นแผ่เมตตา

คำตอบ : ค

๑๓. คิดอย่างไร จัดเป็นพยาบาทวิตก ?

ก. คิดร้ายบ้า

ข. คิดอยากได้ของคนอื่น

ค. คิดทำลายผู้อื่น

ง. คิดเบียดเบียนสัตว์

คำตอบ : ค

๑๔. คิดอย่างไร จัดเป็นอวิหิงสาวิตก ?

ก. คิดไม่กล่าวร้าย

ข. คิดไม่อยากได้

ค. คิดไม่จองเวร

ง. คิดไม่เบียดเบียน

คำตอบ : ง

๑๕. คนที่ถูกไฟคือราคะเผาจนจิตใจ มักคิดเรื่องอะไร ?

ก. คิดเรื่องแก้แค้น

ข. คิดเรื่องเสน่ห์หยาแฝด

ค. คิดเรื่องอาถรรพณ์

ง. คิดเรื่องกามารมณ์

คำตอบ : ง

๑๖. หม่ากันตายเพราะอารมณ์โกรธ เกิดจากไฟอะไร ?

ก. ไฟราคะ

ข. ไฟโทสะ

ค. ไฟโมหะ

ง. ไฟตัณหา

คำตอบ : ข

๑๗. ความเป็นใหญ่ ใคร ๆ ก็ชอบ แต่ถืออะไรเป็นใหญ่จึงจะดี ?

ก. ถือตนเองเป็นใหญ่

ข. ถือประชาชนเป็นใหญ่

ค. ถือธรรมเป็นใหญ่

ง. ถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่

คำตอบ : ค

๑๘. ประชาธิปไตยที่แท้จริง มุ่งประโยชน์ของใคร ?

ก. ชาติ

ข. สังคม

ค. ประชาชน

ง. พรรคการเมือง

คำตอบ : ค

๑๙. ข้อใด เป็นความหมายของคำว่า ญาณ ?

ก. การเข้ามาน

ข. สมာธิชั้นสูง

ค. มีอิทธิฤทธิ์

ง. ปัญญาหยั่งรู้

คำตอบ : ง

๒๐. ซื่อใด ไม่จัดเป็นตัณหา ?

ก. อยากมีบ้านหลังแรก

ข. อยากมีรถคันแรก

ค. อยากอยู่คนเดียว

ง. อยากช่วยผู้ประสบภัย

คำตอบ : ง

๒๑. ซื่อใด เป็นผลของอนุศาสนีปาฏิหาริย์ ?

ก. ล่องหนได้

ข. ทายใจคนได้

ค. สอนผู้อื่นได้

ง. ละชั่วประพடுத்தี

คำตอบ : ง

๒๒. อานิสงส์ของการปฏิบัติไตรสิกขา คือซื่อใด ?

ก. กำจัดโศก

ข. กำจัดโรค

ค. กำจัดภัย

ง. กำจัดกิเลส

คำตอบ : ง

๒๓. พุทธจริยาซื่อใด ทรงประพடுத்தีให้เป็นประโยชน์ต่อชาวโลก ?

ก. เทศน์โปรดพระญาติ

ข. ประกาศคำสอน

ค. บัญญัติสิกขาบท

ง. ช่วยคนให้พ้นทุกข์

คำตอบ : ง

๒๔. ซื่อใด ไม่ใช่พุทธตถจริยา ?

ก. บัญญัติสิกขาบท

ข. ประกาศคำสอน

ค. โปรดพุทธบิดา

ง. ตั้งพระศาสนา

คำตอบ : ค

๒๕. วัฏฏะ แปลว่า วนหรือหมุน หมายถึงอาการเช่นไร ?

ก. การหมุนของโลก

ข. การหมุนไปแห่งกรรม

ค. การเวียนว่ายตายเกิด

ง. การแก่ เจ็บ ตาย

คำตอบ : ค

๒๖. ให้ทุกซ์แก่ท่าน ทุกซ์นั้นถึงตัว มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ตัณหา

ข. กิเลส

ค. กรรม

ง. วิบาก

คำตอบ : ง

๒๗. ข้อใด จัดเป็นอธิปัญญาสิกขา ?

ก. การรักษาจิตให้อยู่ในอำนาจ

ข. การรักษาใจไม่ให้เศร้าหมอง

ค. การรักษามารยาททางกาย

ง. การรอบรู้สภาวะธรรมทั้งปวง

คำตอบ : ง

๒๘. ผู้ปฏิบัติตามไตรสิกขา มีผลอย่างไร ?

ก. โลกสงบร่มเย็น

ข. โลกเจริญก้าวหน้า

ค. ทำให้โลกพัฒนา

ง. เป็นมนุษย์สมบูรณ์

คำตอบ : ง

๒๙. คนที่ลอบทำโจรกรรมยามค่ำคืน เปรียบได้กับข้อใด ?

ก. เปรด

ข. อสุรกาย

ค. สัตว์นรก

ง. สัตว์เดรัจฉาน

คำตอบ : ข

๓๐. อาหารของสัตว์นรก ตรงกับข้อใด ?

ก. กิเลส

ข. กรรม

ค. วิบาก

ง. ผลทาน

คำตอบ : ข

๓๑. เมื่อถูกคนอื่นกล่าวถ้อยคำเสียดแทง ควรใช้ข้อปัสเสนธรรมข้อใด ?

ก. พิจารณาแล้วเสพ

ข. พิจารณาแล้วอดกลั้น

ค. พิจารณาแล้วเว้น

ง. พิจารณาแล้วบรรเทา

คำตอบ : ข

๓๒. ถูกชักชวนให้เสพสิ่งเสพติด ควรใช้ข้อปัสเสนธรรมข้อใด ?

ก. พิจารณาแล้วเสพ

ข. พิจารณาแล้วอดกลั้น

ค. พิจารณาแล้วเว้น

ง. พิจารณาแล้วบรรเทา

คำตอบ : ค

๓๓. ข้อใด กล่าวความหมายของอัปมัถฺญาได้ถูกต้อง ?

ก. แม่จะจงบุคคล

ข. แม่จะจงสัตว์

ค. แม่ไม่จะจงสัตว์บุคคล

ง. แม่จะจงบุคคลและสัตว์

คำตอบ : ค

๓๔. เห็นผู้ประสพภัย ควรเจริญอัปมัถฺญาข้อใด ?

ก. เมตตา

ข. กรุณา

ค. มุทิตา

ง. อุเบกขา

คำตอบ : ข

๓๕. ผู้ใด อุปมาเหมือนดอกบัวพ้นน้ำ ?

ก. ผู้รู้ธรรมพอยกหัวข้อแสดง

ข. ผู้รู้ธรรมเมื่ออธิบายความ

ค. ผู้พอแนะนำได้

ง. ผู้ได้แต่ฟัง

คำตอบ : ก

๓๖. ญาณคือความรู้เป็นเหตุละสังโยชน์ได้เด็ดขาด เรียกว่าอะไร ?

ก. มรรค

ข. ผล

ค. นิพพาน

ง. สมาบัติ

คำตอบ : ก

๓๗. สักกกถา มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด ?

ก. ฟอกจิตใจให้สงบ

ข. สยบความตระหนี่

ค. หลีกหนีกามารมณ์

ง. รื่นรมย์ในสวรรค์

คำตอบ : ง

๓๘. ข้อใด จัดเป็นวิณมมัจฉริยะ ?

ก. เห็นแก่ตัว

ข. กลัวศิษย์จะรู้ทัน

ค. กลัวคนอื่นจะดีกว่า

ง. หวงทรัพย์สินทางปัญญา

คำตอบ : ค

๓๙. ปัญจะขันธได้ชื่อว่ามาร เพราะเหตุใด ?

ก. ทำความลำบากให้

ข. ทำให้เสียคน

ค. ทำให้พิการ

ง. ทำลายล้าง

คำตอบ : ก

๔๐. โทมัส ในเวทนา ๕ ตรงกับข้อใด ?

ก. สุขใจ

ข. สุขกาย

ค. ทุกข์ใจ

ง. ทุกข์กาย

คำตอบ : ค

๔๑. คนมีปกติโกรธง่าย จะแก้ด้วยวิธีใด ?

ก. เพ่งกสิณ

ข. เจริญเมตตา

ค. สันทนาธรรม

ง. เจริญอสุภะ

คำตอบ : ข

๔๒. คำว่า อกาลิโก มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. รู้เองเห็นเอง

ข. รู้เฉพาะตน

ค. ไม่จำกัดกาล

ง. ขึ้นอยู่กับกาลเวลา

คำตอบ : ค

๔๓. พิจารณาเห็นนามรูปโดยสามัญญลักษณ์ะ จัดเป็นวิสุทธิใด ?

ก. สีลวิสุทธิ

ข. จิตตวิสุทธิ

ค. ทิฏฐิวิสุทธิ

ง. ญาณทัสสนวิสุทธิ

คำตอบ : ค

๔๔. คำว่า สุคโต มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ปฏิบัติดีแล้ว

ข. เสด็จไปดีแล้ว

ค. ผู้ไม่ทำบาป

ง. ผู้ไกลจากกิเลส

คำตอบ : ข

๔๕. พุทธคุณชื่อว่า ผู้ไกลจากกิเลส ตรงกับข้อใด ?

ก. อรหิ

ข. สมมาสมพุทโธ

ค. พุทโธ

ง. ภควา

คำตอบ : ก

๔๖. พระสงฆ์ในสังฆมณฑล หมายถึงใคร ?

ก. ผู้อยู่เป็นหมู่

ข. ผู้บรรลุลหณะพิเศษ

ค. ผู้สืบทอดพระศาสนา

ง. ผู้ได้รับการอุปสมบท

คำตอบ : ข

๔๗. คำว่า ญาญปฏิปนุโน มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ปฏิบัติดี

ข. ปฏิบัติตรง

ค. ปฏิบัติเพื่อรู้

ง. ปฏิบัติสมควร

คำตอบ : ค

๔๘. บริจาคอะไร จัดเป็นทานอุปบารมี ?

ก. บริจาคทรัพย์

ข. บริจาคโลหิต

ค. บริจาคชีวิต

ง. บริจาคอุ้งยังชีพ

คำตอบ : ข

๔๙. กรรมใด ให้ผลในชาตินี้ ?

ก. ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม

ข. อุปปัชชเวทนียกรรม

ค. อปราปรเวทนียกรรม

ง. อโหสิกรรม

คำตอบ : ก

๕๐. ชนกกรรม ทำหน้าที่อย่างไร ?

ก. กรรมแต่งให้เกิด

ข. กรรมสนับสนุน

ค. กรรมบีบคั้น

ง. กรรมตัดรอน

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ข	21. ง	31. ข	41. ข
2. ค	12. ค	22. ง	32. ค	42. ค
3. ก	13. ค	23. ง	33. ค	43. ค
4. ก	14. ง	24. ค	34. ข	44. ข
5. ค	15. ง	25. ค	35. ก	45. ก
6. ข	16. ข	26. ง	36. ก	46. ข
7. ง	17. ค	27. ง	37. ง	47. ค
8. ก	18. ค	28. ง	38. ค	48. ข
9. ก	19. ง	29. ข	39. ก	49. ก
10. ง	20. ง	30. ข	40. ค	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. อนุพุทธประวัติ หมายถึงประวัติของใคร ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระปัจเจกพุทธเจ้า

ค. พระศาสดา

ง. พระสาวก

คำตอบ : ง

๒. ผู้ได้รับการยกย่องว่า เป็นผู้เลิศในทางนั้น ๆ ตรงกับข้อใด ?

ก. อริยบุคคล

ข. สาวก

ค. เอตทัคคะ

ง. พหูสูตะ

คำตอบ : ค

๓. พระมหาสาวกที่ได้รับยกย่องเป็นเอตทัคคะ ตามนัยพระบาลีมีกี่องค์ ?

ก. ๔๐ องค์

ข. ๔๑ องค์

ค. ๖๐ องค์

ง. ๘๐ องค์

คำตอบ : ข

๔. พระธรรมราชา หมายถึงใคร ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระสารีบุตร

ค. พระภัททิยะ

ง. พระมหากัปปินะ

คำตอบ : ก

๕. พระอัญญาโกณฑัญญะ ประกาศพระศาสนาครั้งแรกที่ใด ?

ก. พาราณสี

ข. กบิลพัสดุ์

ค. โทณวัตตुकาม

ง. อรุณเวลาเสนานิคม

คำตอบ : ก

๖. ใครได้รับการอุปสมบทด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทาเป็นรูปแรก ?

ก. พระสารีบุตร

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระยสะ

ง. พระอัญญาโกณฑัญญะ

คำตอบ : ง

๗. ผู้ได้รับยกย่องว่ามีบริวารมาก คือใคร ?

ก. พระอรุณกัสสปะ

ข. พระยสะ

ค. พระสารีบุตร

ง. พระวัปปะ

คำตอบ : ก

๘. พระสารีบุตร สำเร็จเป็นพระอรหันต์เพราะฟังธรรมอะไร ?

ก. ธรรมจักกัปปวัตตนสูตร

ข. อนัตตลักขณสูตร

ค. เวทนาปริคคหสูตร

ง. ตั้งคัตติสูตร

คำตอบ : ก

๙. พระธรรมเสนาบดี เป็นชื่อเรียกพระเถระรูปใด ?

ก. พระสารีบุตร

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระราธะ

ง. พระยสะ

คำตอบ : ก

๑๐. พระสาวกรูปใด เป็นพระอุปัชฌาย์รูปแรก ให้การบวชสามเณร ?

ก. พระมหาโมคคัลลานะ

ข. พระอุบาลี

ค. พระสารีบุตร

ง. พระมหากัสสปะ

คำตอบ : ค

๑๑. พระสาวกรูปใด ดูแลการก่อสร้างวัดบุพพาราม ของนางวิสาขา ?

ก. พระโมคคัลลานะ

ข. พระอานนท์

ค. พระสารีบุตร

ง. พระนันทะ

คำตอบ : ก

๑๒. พระสาวกรูปใด บวชเป็นภิกษุด้วยวิธีรับโอวาท ๓ ข้อ ?

ก. พระมหากัจจายนะ

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระราชนะ

ง. พระกุมารกัสสปะ

คำตอบ : ข

๑๓. ที่นี้ไม่่วนวาย ที่นี้ไม่ขัดข้อง พระพุทธเจ้าตรัสแก่ใคร?

ก. ยสะ

ข. วิมลละ

ค. สุพาหุ

ง. ปุณณชิ

คำตอบ : ก

๑๔. ฌราวาสคัมภีร์ เป็นที่มาแห่งกิลีสฐิติ เป็นคำพูดของใคร ?

ก. อุปติสสมาณพ

ข. โกลิตมาณพ

ค. อชิตมาณพ

ง. ปิปปลิวมาณพ

คำตอบ : ง

๑๕. พระสาวกรูปใด สามารถอธิบายพระสูตรที่ตรัสโดยย่อให้พิสดาร ?

ก. พระสารีบุตร

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระมหากัจจายนะ

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ก

๑๖. พิจารณาโลกนี้อย่างไร มัจจุราชจึงจักไม่แลเห็น ใครทูลถาม ?

ก. อชิตมาณพ

ข. โมฆราชมาณพ

ค. ปิงคิยมาณพ

ง. ไรศกมาณพ

คำตอบ : ข

๑๗. พระสาวกรูปใด ได้รับเอตทัคคะด้านทรงจีวรเสี้าหมอง ?

ก. พระเหมกะ

ข. พระนันทกะ

ค. พระโมฆราช

ง. พระอชิตะ

คำตอบ : ก

๑๘. พระสีวลี เป็นเลิศกว่าภิกษุทั้งหลายในด้านใด ?

ก. มีลาภมาก

ข. มีบริวารมาก

ค. มีบุญมาก

ง. มีปัญญามาก

คำตอบ : ก

๑๙. พระวังคีสะ เคาะกะโหลกศีรษะของใครแล้วไม่รู้ที่เกิด ?

ก. ปรีพาชก

ข. เทวดา

ค. เดียรถีย์

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ง

๒๐. อะไรเป็นแรงจูงใจให้พระวังคีสะเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ?

- ก. ฟังธรรมเกิดศรัทธา
- ข. เห็นโทษการครองเรือน
- ค. เห็นอานิสงส์การบวช
- ง. ต้องการจะเรียนมนต์

คำตอบ : ง

๒๑. พรข้อสุดท้ายที่พระอานนทัตถขอ คือข้อใด ?

- ก. อย่าประทานจีวรอันประณีต
- ข. อย่าพาไปในที่นิมนต์
- ค. ถ้ามขอสงฆ์ได้ทุกเวลา
- ง. เมื่อไม่อยู่ในที่แสดงธรรม ขอให้แสดงซ้ำอีกครั้ง

คำตอบ : ง

๒๒. พระสาวกรูปใด ไม่มีโอกาสครองผ้ากาสาวพัสตร์ก่อนนิพพาน ?

- ก. พระปิลินทวัจฉะ
- ข. พระมหากัปปินะ
- ค. พระพาหิยทารุจิริยะ
- ง. พระอานนทัตถ

คำตอบ : ค

๒๓. พระพาหิยทารุจิริยะ ได้รับเอตทัคคะด้านใด ?

- ก. มีบริวารมาก
- ข. ตรัสรู้เร็ว
- ค. ชำนาญมโนมยิทธิ
- ง. เป็นที่รักของเทวดา

คำตอบ : ข

๒๔. พระนันทเถระ ได้รับยกย่องว่าเลิศด้านใด ?

ก. ตำรวมอินทรีย์

ข. ถีรุดงค์

ค. เกิดในตระกูลสูง

ง. มีปฏิภาณไหวพริบ

คำตอบ : ก

๒๕. ความรักไม่มีที่สิ้นสุด เป็นความดำริเพื่อสลัดจากทุกข์ของใคร ?

ก. พระมหากัจจายนะ

ข. พระอานนท์

ค. พระนันทะ

ง. พระอนุรุทธะ

คำตอบ : ค

๒๖. พระสาวกรูปใด เป็นเลิศด้านทิพยจักขุ ?

ก. พระมหากัจจายนะ

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระอนุรุทธะ

ง. พระปัญณม้นตานินบุตร

คำตอบ : ค

๒๗. พระสาวกรูปใด ตรีกรมหาปุริสวิตก ๗ ประการ ?

ก. พระอุบาลี

ข. พระอานนท์

ค. พระอนุรุทธะ

ง. พระนันทะ

คำตอบ : ค

๒๘. พระสาวกรูปใด ขอมอดข้าวตาย ถ้าไม่ได้ออกบวช ?

ก. พระมหากัปปินะ

ข. พระรัฐบาล

ค. พระปิลินทวัจนะ

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ข

๒๙. ใครทำหน้าที่วินิจฉัยอธิกรณ์ กรณีมารดาของกุมารกัสสปะ ?

ก. พระมหากัสสปะ

ข. พระอานนท์

ค. พระสารีบุตร

ง. พระอุบาลี

คำตอบ : ง

๓๐. พระสาวกรูปใด วิชันาพระวินัย ในคราวทำสังคายนาครั้งแรก ?

ก. พระมหากัสสปะ

ข. พระอานนท์

ค. พระอุบาลี

ง. พระอนุรุทธะ

คำตอบ : ค

๓๑. พระโศณกุฎิกัณณะต้องเป็นสามเณรอยู่ถึง ๓ ปี จึงได้อุปสมบท
เพราะเหตุใด ?

ก. พระพุทธเจ้าไม่ทรงบวชให้

ข. สงฆ์ไม่เป็นที่ใหญ่รับบวชกุลบุตร

ค. ไม่มีพระอุปัชฌาย์บวชให้

ง. พระสงฆ์ไม่ครบ ๑๐ รูป

คำตอบ : ง

๓๒. พระสาวกรูปใด เป็นยอดแห่งผู้ว่าง่ายในพระธรรมวินัย ?

ก. พระอนุรุทธะ

ข. พระอานนท์

ค. พระราธะ

ง. พระฉันทะ

คำตอบ : ค

๓๓. พระราเช ได้รับอุปสมบทด้วยวิธีใด ?

ก. เอหิภิกขุอุปสัมปทา

ข. รับไตรสรณคมน

ค. รับโอวาท ๓ ข้อ

ง. ญัตติจตุตถกรรม

คำตอบ : ง

๓๔. วันเกิดพระสาวกรูปใด บิดาพุดว่า บ่วงเกิดแล้ว ?

ก. พระอนนท

ข. พระอุบาลี

ค. พระราหุล

ง. พระอัสสชิ

คำตอบ : ค

๓๕. พระพุทธเจ้าทรงประทานทรัพย์อะไรแก่ราหุลกุมาร ?

ก. ราชสมบัติ

ข. โภคทรัพย์

ค. ชุมทรัพย์

ง. อริยทรัพย์

คำตอบ : ง

๓๖. พระบรมศาสดา ทรงยกย่องพระราหุลว่าอย่างไร ?

ก. เป็นผู้เลิศด้านพหุสูต

ข. เป็นผู้เลิศด้านมีตระกูลสูง

ค. เป็นผู้เลิศด้านใฝ่ในการศึกษา

ง. เป็นผู้เลิศด้านทรงพระวินัย

คำตอบ : ค

๓๗. โลกคือหมุ่สัตว์ พร่องอยู่เป็นนิตย ไม่รู้จักอิม ไครกล่าว ?

ก. พระจกชบาล

ข. พระรัฐบาล

ค. พระยามิลินท

ง. พระเจ้าโกรัพะยะ

คำตอบ : ข

๓๘. เธอจะเฝ้าดูกายที่เปื่อยเน่านี้ไปทำไม ตรัสแก่พระสาวกรูปใด ?

ก. พระนันทะ

ข. พระวัคกถิ

ค. พระราหุล

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ข

๓๙. พระนางรูปนันทาไม่กล้าไปฟังธรรม เพราะเหตุใด ?

ก. ไม่มีความคุ้นเคยกับพระพุทธรเจ้า

ข. ไม่รู้จักทางที่จะไปยังเขตวันวิหาร

ค. ละอายเพราะมีแต่ฝุ่นคันเกิดตามตัว

ง. กลัวถูกพระพุทธรเจ้าตำหนิความงาม

คำตอบ : ง

๔๐. โลกคือหมุ่สัตว์อันอะไรปิดบังไว้ เป็นคำถามของใคร ?

ก. อุปติสสมาณพ

ข. โกติตมาณพ

ค. นันทมาณพ

ง. อชิตมาณพ

คำตอบ : ง

ศาสนพิธี

๔๑. ศาสนพิธี หมายถึงอะไร ?

ก. คำสอนทางศาสนา

ข. วิธีปฏิบัติทางศาสนา

ค. วินัยทางศาสนา

ง. ข้อบัญญัติทางศาสนา

คำตอบ : ข

๔๒. การทำบุญอาหารตามฤดูกาลโดยวิธีจับสลาก เรียกว่าอะไร ?

ก. อุเทศภัต

ข. สลากภัต

ค. ปักจิกภัต

ง. ตั้งฆภัต

คำตอบ : ข

๔๓. พิธีตักบาตรเทโวโรหณะ ตรงกับวันใด ?

ก. วันเข้าพรรษา

ข. วันออกพรรษา

ค. วันขึ้นปีใหม่

ง. วันสงกรานต์

คำตอบ : ข

๔๔. วันพระ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอะไร ?

ก. วันอุโบสถ

ข. วันวิสาขบูชา

ค. วันปาฏิบพ

ง. วันธรรมสวนะ

คำตอบ : ง

๔๕. อุโบสถกรรมที่ภิกษุร่วมกันทำตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป เรียกว่าอะไร ?

ก. สังฆอุโบสถ

ข. ปาริสุทธิอุโบสถ

ค. สีตอุโบสถ

ง. อธิษฐานอุโบสถ

คำตอบ : ก

๔๖. การฟังเทศน์ จัดเป็นการบำเพ็ญกุศลอย่างหนึ่ง เรียกว่าอะไร ?

ก. สීමัถ

ข. ฐัมมัสสวนมัย

ค. ทานมัย

ง. ภาวนามัย

คำตอบ : ข

๔๗. การสวดพระอภิธรรม จัดเป็นศาสนพิธีหมวดใด ?

ก. กุศลพิธี

ข. บุญพิธี

ค. ทานพิธี

ง. ปกิณกะ

คำตอบ : ข

๔๘. ผ้าที่พระสงฆ์พิจารณาในพิธีทำบุญทอดผ้าป่า เรียกว่าอะไร ?

ก. ผ้าบังสุกุล

ข. ผ้าอาบน้ำฝน

ค. ผ้าจํานำพรญา

ง. ผ้ากฐิน

คำตอบ : ก

๔๙. การทำสามีจิกรรม มีความหมายว่าอย่างไร ?

ก. การขอขมาโทษต่อกัน

ข. การว่ากล่าวตักเตือนกัน

ค. การถือนิสัยกับอาจารย์

ง. การแสดงความบริสุทธิ์

คำตอบ : ก

๕๐. วันมหาปวารณา มีความหมายว่าอย่างไร ?

ก. การขอขมาโทษต่อกัน

ข. การว่ากล่าวตักเตือนกัน

ค. การถือนิสัยกับอาจารย์

ง. การแสดงความบริสุทธิ์

คำตอบ : ข

เฉลยวิชาอนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ง	11. ก	21. ง	31. ง	41. ข
2. ค	12. ข	22. ค	32. ค	42. ข
3. ข	13. ก	23. ข	33. ง	43. ข
4. ก	14. ง	24. ก	34. ค	44. ง
5. ค	15. ค	25. ค	35. ง	45. ก
6. ง	16. ข	26. ค	36. ค	46. ข
7. ก	17. ค	27. ค	37. ข	47. ข
8. ค	18. ก	28. ข	38. ข	48. ก
9. ก	19. ง	29. ง	39. ง	49. ก
10. ค	20. ง	30. ค	40. ง	50. ข

ปัญหาและเฉลยวิชาอุโบสถศีล (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นโท

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. คุณธรรมใด เป็นพื้นฐานรองรับกุศลธรรมชั้นสูง ?

ก. ทาน

ข. ศีล

ค. สมาธิ

ง. ปัญญา

คำตอบ : ข

๒. ข้อใด เป็นเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา ?

ก. ฌาน

ข. มรรค

ค. ผล

ง. นิพพาน

คำตอบ : ง

๓. การรักษาศีลเพื่อเป้าหมายสูงสุดทางพระพุทธศาสนา ตรงกับข้อใด ?

ก. โสดาปัตติผล

ข. สกทาคามีผล

ค. อนาคามีผล

ง. อรหัตตผล

คำตอบ : ง

๔. ข้อใด เป็นการรักษาศีลให้เกิดความเรียบร้อยทางกาย ?

ก. คิดดี

ข. พูดดี

ค. ทำดี

ง. ใจดี

คำตอบ : ค

๕. ข้อใด เป็นสภาวะสูงสุดของพุทธบริษัท ?

ก. สังคหคัมภีร์

ข. พระพรหม

ค. พระภูมิเจ้าที่

ง. พระรัตนตรัย

คำตอบ : ง

๖. ผู้รักษาอุโบสถศีล เป็นเหตุให้เกิดความบริสุทธิ์ทางใด ?

ก. กาย วาจา

ข. กาย ใจ

ค. วาจา ใจ

ง. กาย วาจา ใจ

คำตอบ : ก

๗. คำว่า พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ พระพุทธเจ้าตรัสเน้นเรื่องใด ?

ก. การบรรพชาอุปสมบท

ข. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ค. การรักษาอุโบสถศีล

ง. การถึงสรณคมน์

คำตอบ : ง

๘. คำว่า พุทฺธะ แปลว่า ผู้รู้ ได้แก่อะไร ?

ก. อริยสัจ

ข. อริยศีล

ค. อริยทรัพย์

ง. อริยอุโบสถ

คำตอบ : ก

๙. พระธรรม ย่อมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้เกิดไปในที่เช่นใด ?

ก. อบาย

ข. มนุษยโลก

ค. เทวโลก

ง. พรหมโลก

คำตอบ : ก

๑๐. คุณธรรมใด ทำให้พระสงฆ์มีความเสมอภาคกัน ?

ก. ทิฎฐิ คีล

ข. เมตตา กรุณา

ค. สติ สัมปชัญญะ

ง. หิริ โอตตัปปะ

คำตอบ : ก

๑๑. ผู้เข้าถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ต้องปฏิบัติตามข้อใด ?

ก. คำสอน

ข. ความเชื่อ

ค. คำนิยม

ง. ความพึงพอใจ

คำตอบ : ก

๑๒. ข้อใด กล่าวถึงพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง ?

ก. เป็นที่พึ่งอันสูงสุด

ข. เป็นที่บันดาลทุกสิ่ง

ค. เป็นที่ชำระบาป

ง. เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

คำตอบ : ก

๑๓. วิธีใด เป็นการเข้าถึงพระรัตนตรัยอย่างมั่นคงที่สุด ?

ก. สมาทานตนเป็นสาวก

ข. มอบตนเป็นสาวก

ค. หุ้มเทความเลื่อมใส

ง. ทำหน้าที่ชาวพุทธ

คำตอบ : ง

๑๔. คำว่า นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส กล่าวนอบน้อมใคร ?

ก. พระรัตนตรัย

ข. พระพุทธเจ้า

ค. พระธรรม

ง. พระสงฆ์

คำตอบ : ข

๑๕. พระสงฆ์ ได้ชื่อว่าเป็นสฺรณะ เพราะเหตุใด ?

ก. กำจัดภัย

ข. ไม่ให้ตกไปในอบาย

ค. เป็นนาบุญของโลก

ง. กำจัดกิเลส

คำตอบ : ก

๑๖. ข้อใด เป็นเหตุให้สฺรณคมน์เศร้าหมอง ?

ก. ทำร้ายพระศาสดา

ข. นับถือศาสดาอื่น

ค. ตาย

ง. ทำลายพระเจดีย์

คำตอบ : ง

๑๗. ข้อใด เป็นเหตุให้สฺรณคมน์ขาด ?

ก. นับถือศาสดาอื่น

ข. ขโมยพระพุทธรูป

ค. ทำลายคัมภีร์พระธรรม

ง. ให้ร้ายพระรัตนตรัย

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อใด ไม่ใช่สาเหตุทำให้สฺรณคมน์เศร้าหมอง ?

ก. สงสัยในพระพุทธรูป

ข. สงสัยในการทำได้ดี

ค. สงสัยในพระสงฆ์

ง. สงสัยในพญานาค

คำตอบ : ง

๑๙. ไม่เรียนพระธรรมแต่นำไปสอนอย่างผิดๆ เป็นความเศร้าหมอง ของสฺรณคมน์ เรื่องใด ?

ก. ความไม่รู้

ข. ความรู้ผิด

ค. ความสงสัย

ง. ความไม่เอื้อเฟื้อ

คำตอบ : ก

๒๐. การเข้าถึงสรณคัมภ์ของบุคคลใด มีความมั่นคงน้อยที่สุด ?

ก. ปุณฺณ

ข. พระโศคาบัน

ค. พระสททาคามี

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ก

๒๑. พระสงฆ์ในข้อใด เปรียบเหมือนคนเดินทางถึงที่หมายแล้ว ?

ก. สมมติสงฆ์

ข. สาวกสงฆ์

ค. อริยสงฆ์

ง. ภิกษุสงฆ์

คำตอบ : ค

๒๒. ศีลชั้นสูงสำหรับคฤหัสถ์ เรียกว่าอะไร ?

ก. นิจศีล

ข. อุโบสถศีล

ค. จุลศีล

ง. ปาติโมกขสังวรศีล

คำตอบ : ข

๒๓. อุโบสถ แปลว่าอะไร ?

ก. การเข้าจำ

ข. การอดอาหาร

ค. การปฏิบัติธรรม

ง. การจำพรรษา

คำตอบ : ก

๒๔. อุโบสถศีล มีทั้งหมดกี่สิกขาบท ?

ก. ๕ สิกขาบท

ข. ๘ สิกขาบท

ค. ๑๐ สิกขาบท

ง. ๒๒๗ สิกขาบท

คำตอบ : ข

๒๕. ข้อใด เกี่ยวข้องกับอุโบสถนอกพระพุทธศาสนา ?

ก. การอดอาหาร

ข. การถึงสรณคมน์

ค. การรักษาศีล ๘

ง. การสมาทานองค์อุโบสถ

คำตอบ : ก

๒๖. ข้อใด เป็นวันรักษาปกติอุโบสถ ?

ก. แรม ๑ ค่ำ

ข. แรม ๗ ค่ำ

ค. แรม ๑๕ ค่ำ

ง. แรม ๘ ค่ำ

คำตอบ : ค

๒๗. ปุจฉาครอุโบสถ กำหนดให้สมาทานรักษานานเท่าไร ?

ก. คราวละ ๑ วัน

ข. คราวละ ๓ วัน

ค. คราวละ ๓ เดือน

ง. คราวละ ๔ เดือน

คำตอบ : ข

๒๘. ปกติอุโบสถกับปุจฉาครอุโบสถ มีความต่างกันในเรื่องใด ?

ก. วันเวลาที่รักษา

ข. วิธีรักษา

ค. คำประกาศ

ง. คำอาราธนา

คำตอบ : ก

๒๙. ในปัญจอุโบสถชาดก ฤๅษีรักษาอุโบสถเพื่อข่มอะไร ?

ก. ตัณหา

ข. มานะ

ค. ทิฎฐิ

ง. อิสสา

คำตอบ : ข

๓๐. ในปัญญาอุโบสถชาดกกล่าวว่า ทุกข์ภัยอันตรายที่เกิดแก่มนุษย์ เพราะขาดอะไร ?

ก. ศีลธรรม

ข. ครุธรรม

ค. วุฑฒิธรรม

ง. โลกธรรม

คำตอบ : ก

๓๑. องค์แห่งอุโบสถศีลข้อที่ ๑ ขาด เพราะความพยายามใด ?

ก. พยายามฆ่า

ข. พยายามลัก

ค. พยายามเสพ

ง. พยายามดื่ม

คำตอบ : ก

๓๒. อุโบสถศีลข้อใด ขาดเพราะมีเจตนาล่วงละเมิดด้วยตนเองและ ใช้ผู้อื่น ?

ก. อทินนาทาน

ข. อพรหมจรรย์

ค. มุสาวาท

ง. สุราเมรัย

คำตอบ : ก

๓๓. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ บัญญัติขึ้นเพื่อระงับกิเลสใด ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. ราคะ

คำตอบ : ง

๓๔. อุโบสถศีลข้อที่ ๓ เป็นข้อห้ามเกี่ยวข้องกับทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิทวาร

ค. มโนทวาร

ง. ไตรทวาร

คำตอบ : ก

๓๕. สร้างเรื่องให้คนอื่นเข้าใจผิด ชื่อว่าลวงละเมิดอุโบสถศีลข้อใด ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อพรหมจรรย์

ค. มุสาวาท

ง. วิกาลโภชนา

คำตอบ : ก

๓๖. องค์แห่งมุสาวาทข้อใด เป็นเหตุให้อุโบสถศีลขาด ?

ก. เรื่องไม่จริง

ข. จิตคิดจะพูดให้ผิด

ค. พยายามพูด

ง. คนอื่นเข้าใจเนื้อความนั้น

คำตอบ : ง

๓๗. ข้อใด เป็นองค์แห่งอุโบสถศีลข้อที่ ๕ ?

ก. จิตคิดจะฆ่า

ข. จิตคิดจะลัก

ค. จิตคิดจะพูดให้ผิด

ง. จิตคิดจะดื่ม

คำตอบ : ง

๓๘. ผู้สมาทานรักษากุโบสถศีลข้อที่ ๕ ต้องเว้นเครื่องดื่มชนิดใด ?

ก. เบียร์

ข. น้ำอัดลม

ค. น้ำชา

ง. กาแฟ

คำตอบ : ก

๓๙. สิกขาบทที่ ๖ แห่งอุโบสถศีล มีคำกล่าวอย่างไร ?

ก. ปาณาติปาตา เวรมณี

ข. อพฺรหฺมจฺริยา เวรมณี

ค. มุสาวาทา เวรมณี

ง. วิกาลโภชนา เวรมณี

คำตอบ : ง

๔๐. อุโบสถศีลข้อที่ ๗ กำหนดให้ผู้สมานรักษา ต้องเว้นเรื่องใด ?

ก. ฆ่าสัตว์

ข. ลักทรัพย์

ค. แต่งตัว

ง. ดื่มสุรา

คำตอบ : ก

๔๑. อุโบสถศีลข้อที่ ๘ มีความเกี่ยวข้องกับอริยาบถใด ?

ก. ยืน เดิน

ข. เดิน นั่ง

ค. นั่ง นอน

ง. นอน ยืน

คำตอบ : ก

๔๒. ผู้รักษาอุโบสถศีลข้อที่ ๘ ไม่ควรทำกิริยาใด ?

ก. ยืนบนที่นอนใหญ่

ข. เดินบนตั่งมีเท้าสูง

ค. นั่งบนผ้าขาว

ง. นอนบนเครื่องลาดอันวิจิตร

คำตอบ : ง

๔๓. พิธีรักษาอุโบสถศีล ผู้สมานควรทำสิ่งใดก่อน ?

ก. กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย

ข. ประกาศอุโบสถ

ค. กล่าวคำอาราธนาศีล

ง. รับไตรสรณคมน์

คำตอบ : ก

๔๔. ผู้รักษาอุโบสถศีล ควรระลึกถึงสิ่งใด ?

ก. พระรัตนตรัย

ข. ลูกหลาน

ค. หน้าที่การงาน

ง. ทรัพย์สมบัติ

คำตอบ : ก

๔๕. การรักษาอุโบสถศีลจะมีอานิสงส์มาก เพราะอาศัยคุณธรรมใด ?

ก. อิทธิบาท ๔

ข. ฌราวาสธรรม ๔

ค. อริยสัจ ๔

ง. จักร ๔

คำตอบ : ก

๔๖. คำสรุปศีลที่ว่า สีเลน นิพพุตี ยนฺติ แสดงถึงอานิสงส์ที่ให้สมบัติใด ?

ก. มนุษย์สมบัติ

ข. สวรรค์สมบัติ

ค. นิพพานสมบัติ

ง. ทรัพย์สมบัติ

คำตอบ : ค

๔๗. การรักษาศีลเป็นเหตุให้ถึงพร้อมด้วยโภคสมบัติ ตรงกับข้อใด ?

ก. สีเลน สุขตี ยนฺติ

ข. สีเลน โภคสมุปทา

ค. สีเลน นิพพุตี ยนฺติ

ง. ตสุมา สีลํ วิโสธเย

คำตอบ : ข

๔๘. เหตุใด ผู้รักษาอุโบสถศีลจึงปรารถนานิพพานสมบัติ ?

ก. เป็นเป้าหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา

ข. เป็นสมบัติที่ทุกคนอยากเห็น

ค. เป็นอานิสงส์ของอุโบสถศีล

ง. เป็นความนิยมของชาวพุทธ

คำตอบ : ก

๔๙. เมื่อสิ้นสุดการรักษายูโบสถศีลแล้ว ควรปฏิบัติตนอย่างไร ?

ก. สมาทานรักษาศีล ๕

ข. พักผ่อนตามอัธยาศัย

ค. จัดแจงการงานให้ดี

ง. ดำเนินชีวิตตามปกติ

คำตอบ : ก

๕๐. ผู้รักษายูโบสถศีล ย่อมได้รับอานิสงส์อย่างไร ?

ก. บังเกิดในสวรรค์

ข. มีความสุข

ค. ปลอดภัยในชีวิต

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

เฉลยวิชาอุโบสถศีล ธรรมศึกษาชั้นโท
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ข	11. ก	21. ก	31. ก	41. ก
2. ง	12. ก	22. ข	32. ก	42. ง
3. ง	13. ง	23. ก	33. ง	43. ก
4. ค	14. ข	24. ข	34. ก	44. ก
5. ง	15. ค	25. ก	35. ค	45. ก
6. ก	16. ง	26. ค	36. ง	46. ค
7. ง	17. ก	27. ข	37. ง	47. ข
8. ก	18. ง	28. ก	38. ก	48. ก
9. ก	19. ก	29. ข	39. ง	49. ก
10. ก	20. ก	30. ก	40. ค	50. ง

กระทู้ธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

สามคุยมเว สิกุเขต

พุทธเชเหตุ ปัสลิต์

สามคุยรโต ฌมมฏฐุ

โยคคุเขมา น ฐัสติ.

พึงศึกษาความสามัคคี, ความสามัคคีนัน ท่านผู้รู้ทั้งหลาย สรรเสริญ
แล้ว, ผู้ยินดีในสามัคคี ตั้งอยู่ในธรรม ย่อมไม่คลาดจากธรรมอันเกษมจากโยคะ.

(พุทธ)

บุ. ชา. เทรส. ๒๗/๓๔๖

แต่งอธิบายเป็นทำนองเทศนาโวหาร อ่างสุภายิตอื่นมาประกอบไม่น้อย
กว่า ๓ ข้อ และบอกชื่อคัมภีร์ที่มาแห่งสุภายิตนั้นด้วย ห้ามอ่างสุภายิตซ้ำซ้อนกัน
แต่จะซ้ำคัมภีร์ได้ไม่ห้าม สุภายิตที่อ้างมานั้น ต้องเรียงเชื่อมความให้ติดต่อสมเรื่อง
กับกระทู้ตั้ง.

ชั้นนี้ กำหนดให้เขียนลงในใบตอบ ตั้งแต่ ๔ หน้า (เว้นบรรทัด) ขึ้นไป

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ปัญหาและเฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. คำว่า สู้ทั้งหลาย หมายถึงใคร ?

ก. พุทธบริษัท

ข. สัตว์โลก

ค. คฤหัสถ์

ง. ภิกษุสงฆ์

คำตอบ : ก

๒. คำว่า คนเขลา หมายถึงใคร ?

ก. คนไร้การศึกษา

ข. คนไร้จรรยา

ค. คนไร้มารยาท

ง. คนไร้พิจารณา

คำตอบ : ง

๓. คำว่า หมกอยู่ หมายถึงอาการเช่นใด ?

ก. ติดในสิ่งล่อใจ

ข. เพลิดเพลินในสิ่งอันให้โทษ

ค. หลงในสิ่งอันอาจให้โทษ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๔. คำว่า หาช่องอยู่ไม่ มีความหมายตรงกับอะไร ?

ก. ไม่พัวพันในสิ่งล่อใจ

ข. ไม่ปรารถนาเกิดในโลก

ค. ไม่สนใจโลก

ง. ไม่เกี่ยวข้องกับใคร

คำตอบ : ก

๕. พระพุทธเจ้า ทรงชักชวนให้พุทธบริษัทโลกอย่างไร ?

ก. คูให้เห็นคุณและโทษ

ข. คูให้เพลินเพลิน

ค. คูให้สวยงาม

ง. คูให้ตระการตา

คำตอบ : ก

๖. อาการสำรวมจิตตามหลักนิพพิทา คือข้อใด ?

ก. สำรวมอินทรีย์

ข. ปิดใจไม่รับอารมณ์

ค. ปิดตาหูไม่ดูไม่ฟัง

ง. ทำใจมิให้หลงไหล

คำตอบ : ก

๗. กิเลสกำได้ชื่อว่ามาร เพราะเหตุใด ?

ก. ทำให้เศร้าหมอง

ข. ทำให้หลงระเรีง

ค. เป็นเครื่องจูงใจ

ง. ส้างผลาญคุณความดี

คำตอบ : ง

๘. วัตถุประสงค์เป็นบ่วงแห่งมาร เพราะเหตุใด ?

ก. เพราะทำจิตใจให้เศร้าหมอง

ข. เพราะทำจิตใจให้เข้มแข็ง

ค. เพราะทำจิตใจให้อ่อนแอ

ง. เพราะทำจิตใจให้ลุ่มหลง

คำตอบ : ง

๙. เห็นสังขารว่าไม่เที่ยงแล้วเกิดความเบื่อหน่าย จัดเป็นอะไร ?

ก. ทิฏฐิวิปลลาส

ข. สมถกัมมัฏฐาน

ค. นิพพิทา

ง. วิราคะ

คำตอบ : ก

๑๐. สังขารทั้งปวงล้วนตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ใด ?

ก. ไตรลักษณ์

ข. ไตรสิกขา

ค. ไตรทวาร

ง. ไตรรัตน์

คำตอบ : ก

๑๑. อนิจจลักษณะกำหนดรู้ได้อย่างไร ?

ก. ตั้งอยู่ได้นาน

ข. ตั้งอยู่ได้ชั่วขณะ

ค. ตั้งอยู่ในสภาพเดิม

ง. ตั้งอยู่ในอำนาจ

คำตอบ : ข

๑๒. คนมองไม่เห็นอนิจจลักษณะของสังขาร เพราะอะไรปิดบังไว้ ?

ก. ความสุข

ข. ความทุกข์

ค. ความสืบท่อ

ง. โลกธรรม

คำตอบ : ค

๑๓. ทุกขตา หมายถึงอะไร ?

ก. ความหน่ายในสังขาร

ข. ความทนได้ยาก

ค. ความทนอยู่ไม่ได้

ง. ความไม่อยู่ในอำนาจ

คำตอบ : ข

๑๔. พยาธิทุกข์ คือข้อใด ?

ก. ความเจ็บไข้

ข. ความเศร้าโศก

ค. ความคับแค้นใจ

ง. ความหิวกระหาย

คำตอบ : ก

๑๕. ทุกข์เพราะผลกรรม จัดเป็นทุกข์ประเภทใด ?

ก. สภาวะทุกข์

ข. ปกิณณกทุกข์

ค. สันตปาทุกข์

ง. วิปากทุกข์

คำตอบ : ง

๑๖. อาหารปริเยณฺฐิทุกข์ คือข้อใด ?

ก. ทุกข์เพราะเจ็บไข้

ข. ทุกข์เพราะหิวกระหาย

ค. ทุกข์เพราะหาเลี้ยงชีวิต

ง. ทุกข์เพราะทะเลาะวิวาท

คำตอบ : ค

๑๗. ถูกปลดจากตำแหน่ง จัดเป็นทุกข์ประเภทใด ?

ก. สันตปาทุกข์

ข. วิปากทุกข์

ค. สหคตทุกข์

ง. วิวาทมูลกทุกข์

คำตอบ : ค

๑๘. ความเป็นอนัตตาแห่งสังขาร พึงกำหนดรู้ด้วยอาการอย่างไร ?

ก. เป็นสภาพว่างเปล่า

ข. เป็นของงๆ เรา

ค. เป็นตัวของเรา

ง. เป็นกลุ่มก้อน

คำตอบ : ก

๑๙. เพราะอะไรปิดบังไว้ จึงไม่เห็นสังขารเป็นอนัตตา ?

ก. สันตติ

ข. อิริยาบถ

ค. ฆนัสัญญา

ง. อนิจจัสัญญา

คำตอบ : ค

๒๐. ความเห็นสังขารเป็นอนัตตา มีประโยชน์อย่างไร ?

ก. ละความเห็นแก่ตัว

ข. ละความทุกข์

ค. ละความกำหนัด

ง. ละความถือมั่น

คำตอบ : ง

๒๑. การเห็นอนัตตาต้องมีอะไรกำกับ จึงจะไม่เป็นมิจฉาทิฐิ ?

ก. สติ สัมปชัญญะ

ข. อนิจจสัญญา

ค. โยนิโสมนสิการ

ง. นิพพิทาญาณ

คำตอบ : ค

๒๒. เมื่อเกิดความหน่ายในสังขาร มีผลอย่างไร ?

ก. ทำให้สงบ

ข. ทำให้หลุดพ้น

ค. ทำให้ท้อแท้

ง. ทำให้สิ้นกำหนัด

คำตอบ : ง

๒๓. ความคิดพันห่วงใยในอารมณ์อันเป็นที่รัก เรียกว่าอะไร ?

ก. ความอาลัย

ข. ความอยาก

ค. ความเมา

ง. ความระหายนะ

คำตอบ : ก

๒๔. ชื่อว่า ธรรมยังความเมาให้สร่าง นั้น ได้แก่เมาอะไร ?

ก. เมาอายุ วัย ยศ

ข. เมากิเลส ตัณหา ราคะ

ค. เมาสุราเมรัย

ง. เมาสิ่งเสพติดให้โทษ

คำตอบ : ก

๒๕. ข้อว่า นำเสียดซึ่งความระหาย หมายความว่าอย่างไร ?

ก. กำจัดความหิวได้

ข. กำจัดตัณหาเสียได้

ค. กำจัดความยากจนได้

ง. กำจัดความทุกข์ร้อนได้

คำตอบ : ข

๒๖. เพราะสิ้นกำหนดแล้ว จิตย่อมหลุดพ้นจากอะไร ?

ก. ราคะ

ข. ตัณหา

ค. อาสวะ

ง. อุปาทาน

คำตอบ : ค

๒๗. อวิชชาสวะ ได้แก่ข้อใด ?

ก. ราคะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. โลภะ

คำตอบ : ค

๒๘. ถือความศักดิ์สิทธิ์ให้บริสุทธิ์จึงจกสามทาง สงเคราะห์เข้าในอาสวะใด ?

ก. กามาสวะ

ข. ภวาสวะ

ค. อวิชชาสวะ

ง. ผลาสวะ

คำตอบ : ค

๒๙. จิตหลุดพ้นจากกามตัณหา ข้อว่าหลุดพ้นจากอาสวะใด ?

ก. กามาสวะ

ข. ภวาสวะ

ค. อวิชชาสวะ

ง. ผลาสวะ

คำตอบ : ก

๓๐. วิสุทธิคือความหมดจด ใครบันดาลให้ได้ ?

ก. พระเจ้า

ข. เทพเจ้า

ค. ตนเอง

ง. โหราจารย์

คำตอบ : ค

๓๑. เล็งเห็นสังขารว่าเป็นทุกข์ จัดเป็นญาณอะไร ?

ก. อุทฺยัพพญาณ

ข. ภังคญาณ

ค. อาทีนวญาณ

ง. นิพพิทาญาณ

คำตอบ : ค

๓๒. ข้อใด จัดเข้าในจิตตวิสุทธิ ?

ก. เจริญชอบ

ข. พยายามชอบ

ค. การงานชอบ

ง. เลี้ยงชีวิตชอบ

คำตอบ : ข

๓๓. ข้อใด จัดเป็นศีลวิสุทธิ ?

ก. ดำริชอบ

ข. พยายามชอบ

ค. การงานชอบ

ง. ระลึกชอบ

คำตอบ : ค

๓๔. ข้อใด จัดเป็นสัมமாகัมมันตะ ?

ก. ค้ำมนุษย์

ข. ค้ำประเวณี

ค. ขายประกัน

ง. ขายของมีนเมา

คำตอบ : ค

๓๕. ข้อใด จัดเป็นสันติภายใน ?

ก. สงบกาย

ข. สงบวาจา

ค. สงบใจ

ง. สงบสุข

คำตอบ : ค

๓๖. อะไรจัดเป็นโลกามิส ในเรื่องสันติ ?

ก. จันท์ ๕

ข. กามคุณ ๕

ค. กิเลสสาม

ง. กามฉันทะ

คำตอบ : ข

๓๗. เมื่อหน้ายสังขาร ย่อมเกิดอะไรขึ้น ?

ก. ไม่หลง

ข. ลึ้นกำหนด

ค. ไม่ฟุ้งซ่าน

ง. ลึ้นกิเลส

คำตอบ : ข

๓๘. นิพพาน แปลว่าอะไร ?

ก. ดับ

ข. ปฏิสนธิ

ค. จุติ

ง. อंतरธาน

คำตอบ : ก

๓๙. คำว่า มีลูกศรอันถอนแล้ว เป็นคุณบทของใคร ?

ก. พระโศดาบัน

ข. พระสกทาคามี

ค. พระอนาคามี

ง. พระอรหันต์

คำตอบ : ง

๔๐. คำว่า คุณไฟลีนเชื่อแล้วยอมดับไปเอง กล่าวถึงเรื่องใด ?

ก. ฌาน

ข. สมาบัติ

ค. อภิญญา

ง. นิพพาน

คำตอบ : ง

๔๑. ผู้เห็นภัยในความประมาท ชื่อว่าปฏิบัติใกล้ต่ออะไร ?

ก. สวรรค์

ข. พรหมโลก

ค. นิพพาน

ง. เทวโลก

คำตอบ : ค

๔๒. การบรรลุนิพพาน มีผลอย่างไร ?

ก. เป็นสุขอย่างยิ่ง

ข. รื่นรมย์อย่างยิ่ง

ค. เพลิดเพลินอย่างยิ่ง

ง. ยินดีอย่างยิ่ง

คำตอบ : ก

๔๓. ข้อใด เป็นความหมายของสมถกัมมัฏฐาน ?

ก. วิธีทำให้รู้แจ้ง

ข. วิธีตัดกิเลส

ค. วิธีทำใจให้สงบ

ง. วิธีกำจัดความมืด

คำตอบ : ค

๔๔. จิตที่เป็นสมาธิ มีลักษณะอย่างไร ?

ก. มีอารมณ์เดียว

ข. ปราศจากความรู้สึก

ค. ปราศจากกิเลส

ง. มีความเห็นแจ้ง

คำตอบ : ก

๔๕. ผู้เจริญกายคตาสติกัมมัฏฐาน ควรกำหนดอะไรเป็นอารมณ์ ?

ก. ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง

ข. รูป เวทนา สัญญา สังขาร

ค. กาย เวทนา จิต ธรรม

ง. ดิน น้ำ ลม ไฟ

คำตอบ : ก

๔๖. เมตตากัมมัฏฐานเหมาะแก่ใคร ?

ก. คนมักโกรธ

ข. คนรักสวยรักงาม

ค. คนมักสงสัย

ง. คนมักง่วงนอน

คำตอบ : ก

๔๗. การเจริญอสุภกัมมัฏฐาน เพื่อประโยชน์อย่างไร ?

ก. ไม่หลงติด

ข. ไม่มีเวรภัย

ค. ไม่ทุจริต

ง. มีความอดทน

คำตอบ : ก

๔๘. ปัญญาที่เห็นแจ้งชัดในอารมณ์ เรียกว่าอะไร ?

ก. สมณะ

ข. วิปัสสนูปกิเลส

ค. วิปัสสนา

ง. วิปัสสลาต

คำตอบ : ค

๔๙. อะไรเป็นผลของการปฏิบัติวิปัสสนา ?

ก. ความบริสุทธิ์แห่งจิต

ข. ความบริสุทธิ์ของความเห็น

ค. ความบริสุทธิ์ของปัญญา

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๕๐. ประโยชน์สูงสุดของการเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐาน คืออะไร ?

ก. พ้นจากสังสารทุกข์

ข. กำจัดพยาบาท

ค. กำจัดความสงสัย

ง. กำจัดกามฉันทะ

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก
สอบในสนามหลวง
วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ข	21. ก	31. ก	41. ก
2. ง	12. ค	22. ง	32. ข	42. ก
3. ง	13. ข	23. ก	33. ค	43. ค
4. ก	14. ก	24. ก	34. ค	44. ก
5. ก	15. ง	25. ข	35. ค	45. ก
6. ก	16. ค	26. ค	36. ข	46. ก
7. ง	17. ค	27. ค	37. ข	47. ก
8. ง	18. ก	28. ค	38. ก	48. ค
9. ค	19. ค	29. ก	39. ง	49. ง
10. ก	20. ง	30. ค	40. ง	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธธานุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. การตรวจคู่อันยิ่งใหญ่ก่อนเสด็จอุบัติเป็นมนุษย์ของพระมหาสัตว์
ตรงกับข้อใด ?

ก. ปัญจโกลาหล

ข. ปัญจขันธ์

ค. ปัญจมหาวริจาต

ง. ปัญจมหาวิโลกนะ

คำตอบ : ง

๒. พระนามใด มีความหมายว่า พระผู้มีฉันทพระธรรมรังสีแผ่ชานออกจาก
พระวรกาย ?

ก. พระสิทธัตถะ

ข. พระอังกิรส

ค. พระโคตม

ง. พระชินสีห์

คำตอบ : ข

๓. ใครมิใช่สหชาติกับเจ้าชายสิทธัตถะ ?

ก. อานนท์

ข. อุบาลี

ค. กาฬุทายี

ง. พิมพา

คำตอบ : ข

๔. พระวาจาว่า เราเป็นผู้เลิศ เป็นผู้เจริญ เป็นผู้ประเสริฐสุดในโลก เรียกว่าอะไร ?

ก. สัจจวาจา

ข. มธูรวาจา

ค. ปิยวาจา

ง. อาสภิวาจา

คำตอบ : ง

๕. ต้นไม้ที่พระพุทธเจ้าประทับนั่งในวันตรัสรู้ ชื่อว่าอะไร ?

ก. อัสสตัดพถกษ์

ข. ราชายตนพถกษ์

ค. อชปาลนิโครธ

ง. มุจลินท์

คำตอบ : ก

๖. ข้อปฏิบัติทางสายกลาง หมายถึงอะไร ?

ก. อริยสัจ ๔

ข. โภชนงค์ ๗

ค. มรรค ๘

ง. อนุปัปพวิหาร ๕

คำตอบ : ค

๗. ใครเป็นผู้ถวายผ้าสังคิวรรณ ?

ก. ตปุสสะ

ข. ปุกกุสะ

ค. ภัลลิกะ

ง. จุนทะ

คำตอบ : ข

๘. ในปฐมยาม พระพุทธเจ้าทรงบรรลุธรรมอะไร ?

ก. ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ

ข. จุตูปปาตญาณ

ค. อาสวกขยญาณ

ง. ทศพลญาณ

คำตอบ : ก

๘. พระพุทธเจ้าทรงเห็นสัตว์ทั้งหลายผู้จืดและเกิด ด้วยญาณอะไร ?
- ก. กัมมสกตาญาณ
ข. จุตูปปาตญาณ
ค. อาสวัภยญาณ
ง. ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ
- คำตอบ : ข

๑๐. โดยธรรมชาติพื้นฐาน พระยามารคืออะไร ?
- ก. กามตัณหา
ข. กามราคะ
ค. วัตถุกาม
ง. กิเลสกาม
- คำตอบ : ง

๑๑. ข้อใด ไม่ใช่บารมี ๑๐ ที่พระพุทธเจ้าใช้ต่อสู้กับกิเลสมาร ?
- ก. ทาน
ข. ศีล
ค. สมာธิ
ง. ปัญญา
- คำตอบ : ค

๑๒. วิชา ๓ ที่พระมหากษัตริย์บรรลุนั้น ข้อที่ ๓ คืออะไร ?
- ก. ระลึกชาติของตนเองได้
ข. ทำกิเลสสาสวะให้สิ้น
ค. ระลึกชาติของสรรพสัตว์
ง. ได้ทิพยจักขุ
- คำตอบ : ข

๑๓. พุทธอุทานว่า ธรรมทั้งหลาย ปรากฏแก่พราหมณ์ผู้เพียรเพ่งอยู่ ธรรมทั้งหลาย หมายถึงอะไร ?
- ก. อริยสัจ ๔
ข. โพชฌงค์ ๗
ค. มรรค ๘
ง. อนุปัพพวิหาร ๕
- คำตอบ : ก

๑๔. พระพุทธเจ้าประดิษฐานพระพุทธศาสนา ครั้งแรกที่ไหน ?

ก. แคว้นกาสิ

ข. แคว้นวัชชี

ค. แคว้นมัลละ

ง. แคว้นมคธ

คำตอบ : ง

๑๕. คำสอนที่เป็นหลักการของพระพุทธศาสนา คือข้อใด ?

ก. เว้นข้อห้าม

ข. ทำตามพุทธานุญาต

ค. ความไม่เบียดเบียน

ง. โอวาทปาฏิโมกข์

คำตอบ : ง

๑๖. พระพุทธเจ้าตรัสชมเมืองใดว่า ปลุกสร้างได้เป็นระเบียบ ?

ก. ปาฐลีนบุตร

ข. สāvตถิ

ค. พาราณสี

ง. กุสินารา

คำตอบ : ก

๑๗. อนุப்புพิกถาและอริยสัจ ๔ ทรงแสดงแก่ใคร ?

ก. ปัญจวัคคีย์

ข. ยสกุณฑบุตร

ค. ชฎิล ๓ พี่น้อง

ง. พระสารีบุตร

คำตอบ : ข

๑๘. ที่บ้านกัณฐคามพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมข้อใดมากที่สุด ?

ก. ไตรลักษณ์

ข. ไตรสิกขา

ค. ไตรรัตน์

ง. ไตรภูมิ

คำตอบ : ข

๑๘. ข้อใด เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคราวเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ ?

ก. ฝนโบกขรพรรษตก

ข. แสดงธรรมโปรดพระมารดา

ค. กาฬพายุอำนาจย่ำบวช

ง. พระเจ้าพิมพิสารเข้าเฝ้า

คำตอบ : ก

๑๙. ศาลาโนทยาน เป็นสถานที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงอะไร ?

ก. ปฐมเทศนา

ข. ยมกปาฏิหาริย์

ค. ปัจฉิมโอวาท

ง. โอวาทปาฏิโมกข์

คำตอบ : ค

๒๐. เรื่องที่กล่าวถึงการรักษากายวาจาให้เรียบร้อย ชื่อว่าอะไร ?

ก. ทานกถา

ข. สीलกถา

ค. สักกกถา

ง. กามาทีนวกถา

คำตอบ : ข

๒๑. ข้อใด เรียกว่าปฏิบัติจลาพยากรรม ?

ก. ทรงย่อนถามแล้วจึงแก้ปัญหา

ข. ทรงแยกปัญหาแก้ทีละข้อ

ค. ทรงแก้ปัญหานั้นโดยส่วนเดียว

ง. ทรงระงับไม่แก้ปัญหานั้น

คำตอบ : ก

๒๒. การนี้ถึง ชรา พยาธิและมรณะ เป็นเหตุให้บรรเทาอะไร ?

ก. อกุศลวิตก ๓

ข. ความเมา ๓

ค. ตัณหา ๓

ง. อกุศลมูล ๓

คำตอบ : ข

๒๔. ตามลัทธิพราหมณ์ เชื่อว่าผู้ไม่มีบุตร จะมีคติเป็นอย่างไร

ก. ตายแล้วสูญ

ข. ตายแล้วตกนรก

ค. ตายแล้วเกิดในสุคติ

ง. มีคติไม่แน่นอน

คำตอบ : ข

๒๕. บุคคลใด จัดเป็นทิศเบื้องหน้า ?

ก. บิดา มารดา

ข. ครู อาจารย์

ค. บุตร ภรรยา

ง. มิตร สหาย

คำตอบ : ก

๒๖. หัวข้อธรรมที่พระสารีบุตรสนทนากับพระปุลณมณฑานีบุตร ที่เมืองสาวัตถี ว่าด้วยเรื่องอะไร ?

ก. จันท์ ๕

ข. อินทริย์ ๕

ค. วิสุทธิ ๗

ง. มรรค ๘

คำตอบ : ค

๒๗. พระนางปชาบดีโคตมี อุปสมบทเป็นภิกษุณีด้วยวิธีใด ?

ก. อุบัติจิตตุดทกรรม

ข. รับครุธรรม ๘

ค. ตีสรณคมนุปสัมปทา

ง. รับโอวาท ๓

คำตอบ : ข

๒๘. ใครได้รับการอุปสมบทเพราะอานิสงส์ของการถวายข้าวเพียงทัพพีเดียว ?

ก. พระราชนิ

ข. พระพาหิยะ

ค. พระวักกलि

ง. พระพากุลละ

คำตอบ : ก

๒๕. บรืวารมากเพราะน้ำใจมี เป็นคุณสมบัติของพระสาวกรูปใด ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระอานนท์

ค. พระอุรุเวลกัสสปะ

ง. พระสารีบุตร

คำตอบ : ก

๓๐. เพื่อนดีมีหนึ่งถึงจะน้อย ดีกว่าร้อยเพื่อนกิดริษยา คือใคร ?

ก. ตปุสสะ ภัลลิกะ

ข. ภัททิยะ อนุรุทธะ

ค. อัสสชิ อุปติสสะ

ง. อุปติสสะ โกลิตะ

คำตอบ : ง

๓๑. โกลิตปริพาชกฟังธรรมจากใคร จึงได้ดวงตาเห็นธรรม ?

ก. พระพุทธเจ้า

ข. พระอัสสชิ

ค. อุปติสสปริพาชก

ง. ทิฆนขปริพาชก

คำตอบ : ก

๓๒. พระพุทธเจ้าทรงยกย่องพระสาวกรูปใดว่า มีธรรมเป็นเครื่องอยู่เสมอ
ด้วยพระองค์ ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระอานนท์

ค. พระมหากัสสปะ

ง. พระอุบาลี

คำตอบ : ก

๓๓. พระสาวกรูปใด ได้รับเอตทัคคะทำตระกูลให้เลื่อมใส ?

ก. พระกาฬทายี

ข. พระโสภิตะ

ค. พระพากุลละ

ง. พระรัฐบาล

คำตอบ : ก

๓๔. พระสาวกผู้ใด สนทนาเรื่องการตายของพระเจ้าพิมพิสาร ?

ก. พระอัสสชิ พระอนุรุทธะ

ข. พระอนนทฺ์ พระอุบาลี

ค. พระสารีบุตร พระยมกะ

ง. พระยสະ พระโมคคัลลานะ

คำตอบ : ก

๓๕. ปิงคิยามาณพ ไม่หลุดพ้นจากอาสวกิเลสในขณะที่ฟังธรรม เพราะเหตุใด ?

ก. คิดถึงการทำงาน

ข. คิดถึงคนรัก

ค. คิดถึงอาจารย์

ง. คิดสงสัยในธรรม

คำตอบ : ก

๓๖. โลกมีอะไรผูกพันไว้ พระพุทธเจ้าตรัสตอบอย่างไร ?

ก. ความเพลิดเพลิน

ข. ความทะยานอยาก

ค. ความยินดีในกาม

ง. ความไม่รู้ورىสัจ

คำตอบ : ก

๓๗. พระเทวทัตไม่ได้รับรรลุมรรคผล เพราะสาเหตุใด ?

ก. ถือตัวว่าเป็นกษัตริย์

ข. ถูกลาภสักการะครอบงำ

ค. ไม่ได้บวชด้วยศรัทธา

ง. มีปัญญาด้อยกว่าคนอื่น

คำตอบ : ข

๓๘. พระอนนทฺ์ได้รับรรลุโศดาปัตติผล เพราะฟังธรรมจากใคร ?

ก. พระอัญญาโกณฑัญญะ

ข. พระสารีบุตร

ค. พระปุลณมนันดานีบุตร

ง. พระอัสสชิ

คำตอบ : ก

๓๕. มหาสันนิบาตแห่งพระอริยสาวก เป็นเหตุให้เกิดอะไร ?

ก. ชัมมจักกัปปวัตตนสูตร

ข. อนัตตลักขณสูตร

ค. อาทิตตปริยายสูตร

ง. โอวาทปาฏิโมกข์

คำตอบ : ง

๔๐. คัมภีร์กษยธรรม ธรรมเป็นที่ลึกลงไปแห่งคัมภีร์ ตรีสทที่ไหน ?

ก. ถ้ำสุกรขาตา

ข. อสิปตนมฤคทายวัน

ค. วัคเวฬุวัน

ง. กัลลวาลมุตตคาม

คำตอบ : ง

๔๑. มหาปเทศ ๔ พระพุทธเจ้าทรงแสดง ณ สถานที่ใด ?

ก. อานันทเจดีย์

ข. ปาวาลเจดีย์

ค. อจลเจดีย์

ง. ปาสาณเจดีย์

คำตอบ : ก

๔๒. สังฆเนยยสถานทั้ง ๔ แห่ง จัดเป็นเจดีย์ประเภทใด ?

ก. ชาติเจดีย์

ข. บริโภคเจดีย์

ค. ธรรมเจดีย์

ง. อุทเทสิกเจดีย์

คำตอบ : ข

๔๓. อุทเทสิกเจดีย์ หมายถึงข้อใด ?

ก. พระพุทธรูป

ข. พระบรมสารีริกธาตุ

ค. พระพุทธรูปริหาร

ง. พระไตรปิฎก

คำตอบ : ก

๔๔. สถานที่ทรงพิจารณาอภิธรรมปิฎก ซึ่งเทวดานิรมิต เรียกว่าอะไร ?

ก. อนิมิสเจดีย์

ข. รัตนฆรเจดีย์

ค. รัตนจงกรมเจดีย์

ง. บริโศกเจดีย์

คำตอบ : ข

๔๕. ธรรมและวินัยที่เราแสดงแล้ว จักเป็นศาสดาแห่งท่านทั้งหลาย

พระศาสดาตรัสแก่ใคร ?

ก. พระอนุรุทธะ

ข. พระมหากัสสปะ

ค. พระอุบาลี

ง. พระอานนท์

คำตอบ : ง

๔๖. พระพุทธโอวาททั้งปวงที่ทรงประทานแล้ว ประมวลลงเป็นหนึ่งเดียว
คืออะไร ?

ก. ความไม่ประมาท

ข. ทางสายกลาง

ค. ดวงตาเห็นธรรม

ง. ความกตัญญู

คำตอบ : ก

๔๗. ผิวกายพระตถาคต ผ่องใสยิ่งนักในกาลใด ?

ก. วันประสูติ

ข. วันแสดงปฐมเทศนา

ค. วันแสดงยมกปาฏิหาริย์

ง. วันตรัสรู้และปรินิพพาน

คำตอบ : ง

๔๘. สังคายนครั้งที่ใด มีการจารึกคำสอนลงในใบลาน ?

ก. ครั้งที่ ๒

ข. ครั้งที่ ๓

ค. ครั้งที่ ๔

ง. ครั้งที่ ๕

คำตอบ : ง

๔๙. ใครเป็นอัครศาสนูปถัมภก คราวทำตติยสังคายนา ?

ก. พระเจ้าอชาตศัตรู

ข. พระเจ้าอโศกมหาราช

ค. พระเจ้ากาลาโศกราช

ง. พระเจ้าเทวานัมปิยติสสะ

คำตอบ : ข

๕๐. อันตรธานใด เป็นชั้นแรกแห่งความเสื่อมในพระพุทธศาสนา ?

ก. ปริยัติอันตรธาน

ข. ปฏิบัติอันตรธาน

ค. ปฏิเวธอันตรธาน

ง. ลिंगอันตรธาน

คำตอบ : ก

เฉลยวิชาพุทธศาสนุพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ง	11. ค	21. ข	31. ค	41. ก
2. ข	12. ข	22. ก	32. ค	42. ข
3. ข	13. ก	23. ข	33. ก	43. ก
4. ง	14. ง	24. ข	34. ค	44. ข
5. ก	15. ง	25. ก	35. ค	45. ง
6. ค	16. ก	26. ค	36. ก	46. ก
7. ข	17. ข	27. ข	37. ข	47. ง
8. ก	18. ข	28. ก	38. ค	48. ง
9. ข	19. ก	29. ค	39. ง	49. ข
10. ง	20. ค	30. ง	40. ง	50. ก

ปัญหาและเฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก
สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องใด ?

ก. กรรมลิขิต

ข. พรหมลิขิต

ค. ฟ้าลิขิต

ง. ดวงลิขิต

คำตอบ : ก

๒. ผลของการกระทำ เรียกว่าอะไร ?

ก. บุญกรรม

ข. เวรกรรม

ค. วิบากกรรม

ง. เจตนากรรม

คำตอบ : ค

๓. พระพุทธศาสนากล่าวว่า สรรพสัตว์ล้วนตกอยู่ภายใต้อำนาจของอะไร ?

ก. กิเลส

ข. กรรม

ค. ดวงชะตา

ง. เทพเจ้า

คำตอบ : ข

๔. กรรมบถ แปลว่าอะไร ?

ก. ทางทำกรรม

ข. ผลของกรรม

ค. การทำกรรม

ง. การชดใช้กรรม

คำตอบ : ก

๕. ข้อใด เป็นความหมายของกุศลกรรมบถ ?

ก. ทางแห่งความดี

ข. ทางแห่งกรรม

ค. ทางแห่งอบาย

ง. ทางก้าวหน้า

คำตอบ : ก

๖. การกระทำพร้อมทั้งเจตนา เรียกว่าอะไร ?

ก. กรรมบถ

ข. กรรมวิบาก

ค. กรรมกิเลส

ง. กรรมลิจิต

คำตอบ : ก

๗. มโนกรรม หมายถึงอะไร ?

ก. การกระทำทางกาย

ข. การกระทำทางวาจา

ค. การกระทำทางใจ

ง. การกระทำทุกวิถีทาง

คำตอบ : ค

๘. กามเมสุมิฉฉาจาร จะสำเร็จความเป็นกรรมบถทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิทวาร

ค. มโนทวาร

ง. ไตรทวาร

คำตอบ : ก

๙. ข้อใด เป็นวจีกรรมอย่างเดียว ?

ก. อภิชฌา

ข. พยาบาท

ค. มิจฉาทิฏฐิ

ง. สัมผัสปปลาปะ

คำตอบ : ง

๑๐. มโนกรรม เกิดได้ทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิทวาร

ค. มโนทวาร

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๑๑. พยาบาทปองร้ายเขา จัดเป็นกรรมชนิดใด ?

ก. กายกรรม

ข. วจีกกรรม

ค. มโนกรรม

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๑๒. ข้อใด เป็นทั้งอกุศลกรรมบถ และอกุศลมูล ?

ก. พยาบาท

ข. ปาณาติบาต

ค. มุสาวาท

ง. สัมผัสปลาปะ

คำตอบ : ก

๑๓. วจีกกรรมใด มีทุกขเวทนาอย่างเดียว ?

ก. มุสาวาท

ข. ปิสุณวาจา

ค. ผรุสวาจา

ง. สัมผัสปลาปะ

คำตอบ : ค

๑๔. ข้อใด เป็นอารมณ์ของพยาบาท ?

ก. มนุษย์

ข. เปเรต

ค. เทวดา

ง. พรหม

คำตอบ : ก

๑๕. กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ โดยสภาวะธรรมได้แก่อะไร ?

ก. เจตนา

ข. โภกฐาสะ

ค. อารมณฺ์

ง. เวทนา

คำตอบ : ก

๑๖. อกุศลมูลใด มีอยู่ในอกุศลกรรมทุกข้อ ?

ก. โลภะ

ข. โทสะ

ค. โมหะ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๑๗. ปาณาติบาต เกิดขึ้นจากอกุศลมูลใด ?

ก. โทสะ โมหะ

ข. โลภะ โทสะ

ค. โลภะ โมหะ

ง. โลภะ โทสะ โมหะ

คำตอบ : ก

๑๘. ข้อใด จัดเป็นมิจนาคิฎฐิ ?

ก. ทำดีมีความสุข

ข. ทำชั่วได้ความทุกข์

ค. ทำบุญได้บาป

ง. ทำบาปเกิดในอบาย

คำตอบ : ค

๑๙. รูปชีวิตินทรีย์ เป็นธรรมชาติทำให้สิ่งใดมีชีวิตอยู่ได้ ?

ก. รูป

ข. เวทนา

ค. สัญญา

ง. สังขาร

คำตอบ : ก

๒๐. เมื่อรูปชีวิตินทรีย์ขาด ทำให้สิ่งใดขาดไปด้วย ?

ก. เวทนา

ข. สัญญา

ค. สังขาร

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ง

๒๑. คำว่า ปาณะ ในปาณาติบาต โดยสมมติสัจจะ ได้แก่อะไร ?

ก. สัตว์

ข. รูปชีวิตินทรีย์

ค. อรูปชีวิตินทรีย์

ง. นามธรรม

คำตอบ : ก

๒๒. ข้อใด จัดเป็นองค์ของปาณาติบาต ?

ก. จิตคิดจะฆ่า

ข. จิตคิดจะลัก

ค. จิตคิดจะเสพ

ง. จิตคิดจะพูดต่อเสียด

คำตอบ : ก

๒๓. สั่งให้คนอื่นฆ่าสัตว์ เป็นกายกรรมเกิดขึ้นทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิทวาร

ค. มโนทวาร

ง. ไตรทวาร

คำตอบ : ข

๒๔. คำว่า อทินนะ ในอทินนาทาน หมายถึงอะไร ?

ก. ของที่เจ้าของหวงแหน

ข. ของที่เจ้าของแบ่งให้

ค. ของที่ไม่มีเจ้าของ

ง. ของที่เจ้าของทิ้งแล้ว

คำตอบ : ก

๒๕. เกมสุมิฉณาจารย์อาศัยอะไร จึงจะสำเร็จเป็นกรรมบถได้ ?

ก. สัมผัสทางกาย

ข. สัมผัสทางใจ

ค. สัมผัสทางวัตถุ

ง. สัมผัสทางใน

คำตอบ : ก

๒๖. ตำนานใด มีความหมายตรงกับเกมสุมิฉณาจารย์ ?

ก. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

ข. น้ำนิ่งไหลลึก

ค. จับปลาสองมือ

ง. น้ำขึ้นให้รีบตัก

คำตอบ : ค

๒๗. องค์แห่งมูสาวาทข้อใด เป็นเหตุให้ถึงความเป็นกรรมบถ ?

ก. เรื่องไม่จริง

ข. จิตคิดจะพูดให้ผิด

ค. พยายามจะพูด

ง. คนอื่นเข้าใจเรื่องนั้น

คำตอบ : ง

๒๘. กรรมที่ส่งผลในปฏิสนธิกาล ตรงกับข้อใด ?

ก. เกิดเป็นมนุษย์

ข. เกิดเป็นกษัตริย์นักรบ

ค. เกิดเป็นหัวหน้าเทวดา

ง. เกิดเป็นผู้หญิงสวยงาม

คำตอบ : ก

๒๙. กรรมที่ส่งผลในปัตติกาล หมายถึงให้ผลในกาลใด ?

ก. อดีตกาล

ข. อนาคตกาล

ค. ปัจจุบันกาล

ง. ไม่กำหนดกาล

คำตอบ : ค

๓๐. กายกรรม ๓ จะสำเร็จความเป็นกรรมบถได้เพราะอะไร ?

ก. เจตนา

ข. อารมณ์

ค. เวทนา

ง. มูลเหตุ

คำตอบ : ก

๓๑. ข้อใด เป็นสัมปปปลาปะที่ถึงความเป็นกรรมบถ ?

ก. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าเป็นจริง

ข. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าไม่จริง

ค. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าไม่ถูกต้อง

ง. เชื่อเรื่องไร้สาระว่าไม่มีเหตุผล

คำตอบ : ก

๓๒. เจตนาเป็นเหตุละโมภ อยากได้สิ่งของผู้อื่น เรียกว่าอะไร ?

ก. อภิชฌา

ข. พยาบาท

ค. มิจฉาทิฎฐิ

ง. กรรมบถ

คำตอบ : ก

๓๓. ข้อใด เป็นองค์แห่งอภิชฌา ?

ก. ของมีเจ้าของ

ข. รู้ว่ามีเจ้าของ

ค. จิตคิดจะลัก

ง. การน้อมมาเพื่อตน

คำตอบ : ง

๓๔. พยาบาทในข้อใด เป็นเพียงกรรมยังไม่ถึงความเป็นกรรมบถ ?

ก. คิดให้พินาศ

ข. คิดให้เสียหาย

ค. คิดปองร้าย

ง. คิดเรื่องโกรธ

คำตอบ : ง

๓๕. ความพยายาม เป็นเหตุให้บุคคลประพฤติดีเรื่องใด ?
- ก. ฆ่าสัตว์
ข. ลักทรัพย์
ค. เห็นผิด
ง. ประพฤติผิดในกาม
- คำตอบ : ก
๓๖. นียตมิจฉาทิฎฐิตั้ง ๓ ปฏิเสธเรื่องใด ?
- ก. กรรมและผลกรรม
ข. โลกนี้และโลกหน้า
ค. นรกสวรรค์
ง. ถูกทุกข้อ
- คำตอบ : ง
๓๗. พระพุทธศาสนาปฏิเสธนียตมิจฉาทิฎฐิตั้งข้อใด ?
- ก. นัตถิกทิฎฐิตั้ง
ข. อเหตุกทิฎฐิตั้ง
ค. อภิริยทิฎฐิตั้ง
ง. ถูกทุกข้อ
- คำตอบ : ง
๓๘. มิจฉาทิฎฐิตั้งข้อใด มีโทษเบาว่าทิฎฐิตั้งอื่น ?
- ก. นัตถิกทิฎฐิตั้ง
ข. อเหตุกทิฎฐิตั้ง
ค. อภิริยทิฎฐิตั้ง
ง. สักกายทิฎฐิตั้ง
- คำตอบ : ง
๓๙. อกุศลกรรมบถใด เพียงแต่คิดในใจก็สำเร็จเป็นกรรมบถ ?
- ก. ปาณาติบาต
ข. อทินนาทาน
ค. สัมผัสปลลาปะ
ง. มิจฉาทิฎฐิตั้ง
- คำตอบ : ง

๔๐. คิดว่า ผลของกรรมดีกรรมชั่วไม่มี จัดเป็นมโนกรรมฝ่ายอกุศลเกิดขึ้นทางทวารใด ?

ก. กายทวาร

ข. วจิตวาร

ค. มโนทวาร

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๔๑. อกุศลกรรมบถข้อใด เกิดขึ้นได้ทั้ง ๓ ทวาร ?

ก. ปาณาติบาต

ข. กามสุมิฉฉาจาร

ค. มุสาวาท

ง. อภิขณา

คำตอบ : ง

๔๒. กรรมบถใด จัดเป็นมโนกรรมฝ่ายกุศล ?

ก. ปาณาติบาต

ข. อทินนาทาน

ค. อภิขณา

ง. อพยาบาท

คำตอบ : ง

๔๓. การประพฤติธรรมจริยาและสมจริยา เป็นเหตุได้สวรรค์สมบัติตรงกับข้อใด ?

ก. เกิดเป็นกษัตริย์

ข. เกิดเป็นพราหมณ์

ค. เกิดเป็นแพทย์

ง. เกิดเป็นเทวดา

คำตอบ : ง

๔๔. ข้อใด จัดเป็นธรรมจริยาและสมจริยาทางวาจา ?

ก. เว้นจากปาณาติบาต

ข. เว้นจากอทินนาทาน

ค. เว้นจากกามสุมิฉฉาจาร

ง. เว้นจากสัมผัปปลาปะ

คำตอบ : ง

๔๕. พุทธอภัยคำที่มีหลักฐานและเหตุผล ชื่อว่าประพตติกุศลกรรมบถใด ?

ก. เว้นจากพูดเท็จ

ข. เว้นจากพูดคำหยาบ

ค. เว้นจากพูดต่อสียด

ง. เว้นจากพูดเพื่อเจ้อ

คำตอบ : ง

๔๖. ข้อใด ไม่เป็นรากเหง้าของกุศลกรรมบถ ?

ก. อภิชฌา

ข. อนภิชฌา

ค. อพยาบาท

ง. สัมมาทิฎฐิ

คำตอบ : ก

๔๗. ความปรองดอง เกิดขึ้นได้เพราะประพตติกุศลกรรมบถใด ?

ก. เว้นจากพูดเท็จ

ข. เว้นจากพูดต่อสียด

ค. เว้นจากพูดคำหยาบ

ง. เว้นจากพูดเพื่อเจ้อ

คำตอบ : ข

๔๘. ความเห็นแจ้งอริยสัจ ๔ จัดเป็นกุศลกรรมบถใด ?

ก. อนภิชฌา

ข. อพยาบาท

ค. สัมมาทิฎฐิ

ง. ถูกทุกข้อ

คำตอบ : ค

๔๙. ข้อใด เป็นอานิสงส์แห่งกุศลกรรมบถที่นำไปสู่สุคติ ?

ก. เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน

ข. เกิดเป็นมนุษย์

ค. เกิดเป็นเปรต

ง. เกิดเป็นอสุรกาย

คำตอบ : ข

๕๐. ข้อใด เป็นเหตุให้ไปเกิดในพรหมโลก ?

ก. อกุศลกรรมบถ

ข. กุศลกรรมบถ

ค. อกุศลเจตนา

ง. อกุศลมูล

คำตอบ : ข

เฉลยวิชากรรมบถ (วินัย) ธรรมศึกษาชั้นเอก

สอบในสนามหลวง

วันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

1. ก	11. ค	21. ก	31. ก	41. ง
2. ค	12. ก	22. ก	32. ก	42. ง
3. ข	13. ค	23. ข	33. ง	43. ง
4. ก	14. ก	24. ก	34. ง	44. ง
5. ก	15. ก	25. ก	35. ก	45. ง
6. ก	16. ค	26. ค	36. ง	46. ก
7. ค	17. ก	27. ง	37. ง	47. ข
8. ก	18. ค	28. ก	38. ง	48. ค
9. ง	19. ก	29. ค	39. ง	49. ข
10. ง	20. ง	30. ก	40. ค	50. ข